

Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 7. Podsumowanie roku 2015

Przemysław Żurawlew, Błażej Nowak

Abstrakt. Raport przedstawia najważniejsze obserwacje ornitologiczne jakie miały miejsce w roku 2015 na obszarze Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego. Najbardziej istotne było odnotowanie raz drugi czajki stepowej *Vanellus leucurus*, mewy obrożnej *Xema sabini* i czapli złotawej *Bubulcus ibis*, po raz trzeci stwierdzono żwirowca stepowego *Glareola nordmanni*, po raz trzeci, czwarty, piąty i szósty zaroślówkę *Acrocephalus dumetorum*, po raz czwarty orła cesarskiego *Aquila heliaca*, po raz piąty świstunkę żółtawą *Phylloscopus inornatus*, po raz szósty płatkonoga płaskodziobego *Phalaropus fulicarius*, po raz szósty, siódmy, ósmy i dziewiąty rybitwę popielatą *Sterna paradisaea* oraz po raz ósmy i dziewiąty biegusa arktycznego *Calidris melanotos*. Po raz drugi gniazdowała pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*, a drugi rok z rzędu miał miejsce obfity nalot kobczyka *Falco vespertinus*.

The 7th Ornithological Report of the Wielkopolska Region. A Summary of the Year 2015. Abstract.

The report presents the most important ornithological observations that took place in 2015 in Wielkopolska Ornithological Region. The most important seems to be the second observation of the White-tailed Lapwing *Vanellus leucurus*, the Sabine's Gull *Xema sabini* and the Cattle Egret *Bubulcus ibis*, the Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni* was noted for the third time, the Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* for the third and the fourth time, the Imperial Eagle *Aquila heliaca* for the fourth time, the Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* for the fifth time, the Red Phalarope *Phalaropus fulicarius* for the sixth time, the Arctic Tern *Sterna paradisaea* for the sixth, seventh and eighth time and the Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* for the eighth and ninth time. The Citrine Wagtail *Motacilla citreola* was nesting here for the second time, and the second year in the row there was a case of an invasive air raid of the Red-footed Falcon *Falco vespertinus*.

W raporcie przedstawiono najważniejsze obserwacje ornitologiczne z roku 2015 pochodzące z obszaru Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego (granice: www.wko.eko.org.pl). W stosunku do wcześniejszego raportu za rok 2014 (Żurawlew & Nowak 2017a) nie zmieniły się kryteria doboru podanych obserwacji. Najwięcej prezentowanych danych pochodzi z Wielkopolskiej Kartoteki Ornitologicznej (www.wko.eko.org.pl), bazy ornitho.pl (OTOP) i kartoteki Leszczyńskiej Grupy OTOPI (otop-leszno.eko.org.pl), korzystano również z danych zawartych w raportach Komisji Faunistycznej PTZool. (Komisja Faunistyczna 2016, 2017) i strony www.birdwatching.pl.

Rok 2015 obfitował w rzadko notowane w regionie gatunki ptaków. Po raz drugi zanotowano czajkę stepową *Vanellus leucurus*, mewę obrożną *Xema sabini* i czaplę złotawą *Bubulcus ibis*, po raz trzeci żwirowca stepowego *Glareola nordmanni*, po raz trzeci, czwarty, piąty i szósty zaroślówkę *Acrocephalus dumetorum*, po raz czwarty orła cesarskiego *Aquila heliaca*, po raz piąty świstunkę żółtawą *Phylloscopus inornatus*, po raz szósty płatkonoga płaskodziobego *Phalaropus fulicarius*, po raz szósty, siódmy, ósmy i dziewiąty rybitwę popielatą *Sterna paradisaea* oraz po raz ósmy i dziewiąty biegusa arktycznego *Calidris melanotos*. Ponadto odnotowano drugi przypadek gniazdowania pliszki cytrynowej *Motacilla citreola*, a drugi rok z rzędu miał miejsce obfity nalot kobczyka *Falco vespertinus*.

Dziękujemy Wszystkim ornitologom i przyrodnikom za udostępnienie swoich obserwacji. Podane w raporcie stwierdzenia mogą być cytowane wyłącznie z podaniem nazwisk obserwatorów.

Przegląd gatunków

Łabędź niemy *Cygnus olor* (cn. 300)

23.03 – ok. 600 os., **28.05** – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionaek); **9.05** – 354 os., stawy Smogulec, pow. węgrowiecki (M. Lewandowski); **23.05** – ok. 500 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **24.05** – 304 os., **21.06** – ok. 330 os., stawy Łukowo, pow. węgrowiecki (A. Lange); **28.05** – ok. 550 os., **6.06** – ok. 1000 os., **26.06** – ok. 550 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **31.05** – ok. 400 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (R. Szymański); **4.06** – ok. 535 os., **13.06** – ok. 740 os., **27.07** – ok. 1250 os., **14.08** – ok. 970 os., **29.08** – ok. 570 os., stawy Ślesin (A. Dylík); **6.06** – ok. 350 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionaek); **10.06** – 513 os., stawy Smogulec (M. Tobółka, K. Żolnierowicz); **12.06** – ok. 1000 os., stawy Ślesin (B. Rudzionaek); **30.08** – 363 os., stawy Występ, pow. nakielski (L. Stankiewicz); **3** i **11.09** – ok. 300 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **5.09** – ok. 400 os., stawy Smogulec (W. Plata); **13.09** – ok. 350 os., stawy Smogulec (A. Lange); **20.09** – 302 ad. i 5 juv., stawy Smogulec (W. Plata); **25.09** – ok. 400 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **10.10** – ok. 420 os., stawy Smogulec (A. Dylík).

Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus* (V–IX, cn. 50)

22.02 – 50 ad. i 7 imm., **28.02** – 67 ad. i 11 imm., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **26.02** – ok. 80 ad. i 3 imm., **5.03** – ok. 50 ad i 3 imm, stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionaek); **1.03** – 55 os., stawy Gosławice (ornitho.pl); **13.03** – 70 os., **21.03** – cn. 130 os., **28.03** – ok. 140 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **7.10** – 97 ad. i 1 juv., stawy Smogulec, pow. węgrowiecki (D. Ostrowski); **11.10** – 111 ad., stawy Antoniny (G. Dąbrowski); **11.10** – 95 ad. i 1 juv., stawy Antoniny (J. Betleja); **29.10** – 42 ad. i 11 juv., Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **31.10** – 116 ad. i 14 juv., stawy Smogulec (K. Drab i inni); **15.11** – 60 ad. i 7 juv., stawy Smogulec (W. Plata); **28.11** – 44 ad. i 6 juv., Jez. Żnińskie Duże (R. Kurowski, M. Blank); **5.12** – 105 ad. i 16 juv., Jez. Żędowskie, pow. nakielski (A. Dylík).

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (cn. 200)

4.01 – 278 ad. i 48 imm., Annapole, pow. złotowski (W. Plata); **18.02** – 340 ad. i 90 imm., **22.02** – 200 ad. i 35 imm., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa, A. Stachnik); **26.02** – ok. 1130 ad. i 220 imm., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionaek); **1.03** – 179 ad. i 39 imm., Stare Gorzycko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **31.10** – 246 ad. i 26 juv., stawy Smogulec, pow. węgrowiecki (K. Drab, B. Rudzionaek, R. Rudzionaek); **7.11** – 182 ad. i 29 juv., **12.12** – 430 ad. i 69 juv., Goraj (D. Kujawa); **11.11** – 266 ad. i 19 juv., **6.12** – 273 ad. i 36 juv., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **1.12** – 243 ad. i 28 juv., Kostrzynek, pow. pільski (W. Plata). Obserwacja z końca lutego ze stawów Ostrówek dotyczy jednego z największych skupień tego gatunku w Polsce (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Bernikła obroźna *Branta bernicla* (W)

7.03 – 1 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **14.03** – 1 ad., Brzyskorzostew, pow. żniński (R. Kurowski); **21.03** – 1 os., Łukowo, pow. węgrowiecki (A. Lange); **26.03** – 1 ad., Bagna Średzkie, pow. średzki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **6.04** – 1 imm., Witkowice, pow. szamotulski (G. Dąbrowski, E. Marciniak); **18** i **26.04** – 1 os., Jez. Toniszewskie, pow. węgrowiecki (G. Dąbrowski).
Wcześniej w regionie stwierdzona 11 razy (Żurawlew 2015).

Bernikła białolica *Branta leucopsis* (V–VIII, cn. 10)

Stada: **17.01** – 12 os., Trzebiczy, pow. strzelecko–drezdenecki (M. Barcz); **19.01** – cn. 10 os., Rakowo, pow. gorzowski (J. Szeliga); **28.02** – 12 os., Jez. Berzyńskie, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **28.02** – cn. 15 os., Jez. Bytyńskie, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **28.02** – 13 os., Fałkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **28.02** – 10 os., **1.03** – 12 os., **8.03** – 16 os., **12.03** – 20 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **5.03** – 15 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **6.03** – 12 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **7.03** – cn. 200 os., Czeszewo, pow. węgrowiecki (A. Lange); **7.03** – 41 os., Zbęchy, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **7.03** – 13 os., Środa Wielkopolska, pow. średzki (B. Krąkowski, A. Loręcki); **7.03** – 11 os., Jez. Kaliszańskie, pow. węgrowiecki (A. Kiszka); **7.03** – ok. 40 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **8.03** – 18 os., stawy Objezierze, pow. obornicki, (A. Loręcki, H. Pietrykowska); **8.03** – cn. 34 os., Kamienica, pow. węgrowiecki (G. Dąbrowski); **8.03** – 94 os., **13.03** – 27 os., **15.03** – 43 os.,

18.03 – 23 os., **6.04** – 15 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **8.03** – 28 os., **13.03** – 19 os., Siemianowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **8.03** – 10 os., Żydówko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **8.03** – cn. 12 os., Jez. Bracholińskie, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **9.03** – 12 os., Policko, pow. słupecki (S. Mielczarek); **10.03** – 27 os., zb. Wonieść: zalew (J. Ratajczak); **10.03** – 30 os., Zdziechowice, pow. średzki (M. Szajda i inni); **12.03** – 23 os., Rybieniec, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **12.03** – 18 os., Sokołowo Budzyńskie (A. Lange); **13.03** – 16 os., Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **13.03** – 12 os., Witoldowo, pow. gostyński (D. Hybsz); **14.03** – 63 os., Łukowskie Huby, pow. wągrowiecki (A. Lange); **14.03** – cn. 20 os., Brzyskorzystew, pow. żniński (R. Kurowski); **15.03** – 31 os., Gryżyna, pow. kościański (P. Szymański); **15.03** – 21 os., Stare Gorzycko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **15.03** – 20 os., Jez. Bytyńskie (A. Loręcki, H. Pietrykowska); **16.03** – 17 os., Niegolewo, pow. nowotomyski (P. Kokociński); **17.03** – 14 os., Gręziny, pow. wągrowiecki (M. i A. Lange); **18.03** – 11 os., Wojnowice, pow. leszczyński (W. Michalak); **20.03** – 15 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **21.03** – ok. 130 os., Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **21.03** – 10 os., Jez. Czeszewskie, pow. wągrowiecki (A. Lange); **21.03** – 19 os., zb. Wonieść: zalew (M. Janowski, Sz. Kaczmarek, B. Nowak); **21.03** – 11 os., Jez. Wielkie (S. Niziński); **28.03** – 121 os., Gręziny (G. Dąbrowski); **28.03** – 35 os., Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **28.03** – 117 os., stawy Antoniny (S. Niziński, A. Konopka); **4.04** – 26 os., stawy Objezierze (J. Zenel, G. Dąbrowski); **18.04** – 34 os., **26.04** – 28 os., Jez. Toniszewskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **5.05** – 20 os., Kaliszanki, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **12.12** – 15 os., Żędowo, pow. pow. nakielski (R. Kurowski).

Bernikla białolica *Branta leucopsis* x *Gęś Anser* sp. (W)

10.02 – 1 os., Krzyżanowo, pow. śremski (M. Janowski); **2.03** – 2 os., Stawy Kiszkowskie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **7.03** – 1 os., Bronisław, pow. mogileński (R. Kurowski); **7.03** – 1 os., Ciążęń, pow. słupecki (B. Krąkowski i inni); **12.03** – 1 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki).

Bernikla rdzawoszyja *Branta ruficollis* (W)

17.01 – 1 os., Pińsko, pow. nakielski (M. Blank); **3.03** – 1 os., Zelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **6.03** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **7.03** – 1 os., Czeszewo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **14.03** – 2 ad. i 1 imm, Brzyskorzystew, pow. żniński (R. Kurowski); **30.09** – 2 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.12** – 1 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek).

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis* x *Gęgawa Anser anser* (W)

5.09 – 1 os., Wonieść, pow. kościański (W. Michalak); **25.10** – 1 os., Ostrowieczko, pow. śremski (R. Hybsz).

Gęgawa *Anser anser* (cn. 1000)

9.08 – ok. 1000 os., **19.08** – ok. 1500 os., **25.09** – ok. 1000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **3.09** – ok. 1000 os., **11.09** – ok. 1100 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionek); **13.09** – ok. 4000 os., stawy Smogulec (A. Lange); **19.09** – ok. 1350 os., **26.09** – ok. 1450 os., **10.10** – ok. 1250 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **26.09** – ok. 1100 os., stawy Miłosław, pow. wrzesiński (M. Kaleta); **27.09** – ok. 2000 os., Szarlej, pow. inowrocławski (R. Sandeck); **2.10** – ok. 1000 os., **9.10** – ok. 1500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **24.10** – ok. 1300 os., **8.11** – 1550 os., Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **2.11** – ok. 2000 os., Jez. Wiecanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **8.11** – ok. 1350 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **14.11** – ok. 2100 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (B. Nowak); **21.11** – ok. 1100 os., Konin-Łężyn (S. Mielczarek); **5.12** – ok. 2000 os., Wąsosz, pow. nakielski (R. Kurowski).

Gęś zbożowa *Anser fabalis* (V²-VIII, cn. 10 000)

V²-VIII: 19.05 – 1 os., jez. Rybno Małe, pow. gnieźnieński (G. Dąbrowski); **23.05** – 2 os., **27.06** – 1 os., **12.07** – 1 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **23.05** – 1 os., **24.05** – 3 os., **17.06** – 3 os., **29.06** – 2 os., **11.07** – 2 os., **24.07** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **24.05** – 1 os., Olekszyn, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek); **1.06** – 2 os., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **6.06** – 2 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (B. Rudzionek); **26.06** – 3 os., Żukowo (S. Karpicki); **29.06** – 1 os., Żukowo (J. Van Der Woude); **1.07** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **4.07** – 2 os., Żukowo (P. Szymański, P. Warchoł); **22.07** – 1 os., Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **4.08** – 1 os., stawy Rybin, pow. ostrzeszowski (M. Radziszewski). **Stada: 28.02** – ok. 13 700 os., jez. Lednica (B. Krąkowski); **28.02** – ok. 10 000 os., **12.03** – ok. 10 000 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **1.03** – ok. 14 000 os.,

12.03 – ok. 28 000 os., **13.03** – ok. 25 000 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (A. Lange); **6.03** – ok. 10 000 os., Ostrowite, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **6.03** – ok. 12 000 os., Sokołowo Budzyńskie (G. Dąbrowski); **15.03** – ok. 13 000 os., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **19.03** – ok. 10 000 os., Jez. Wicanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **21.03** – ok. 10 000 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **17.11** – ok. 15 000 os., Jez. Żędowskie, pow. nakielski (A. Dylík).

Gęś zbożowa *Anser fabalis* + Gęś białoczelna *Anser albifrons* (cn. 10 000)

7.03 – ok. 15 000 os., Broniszewice, pow. pleszewski (P. Żurawlew).

Gęś krótkodzioba *Anser brachyrhynchus* (W)

3.01 – 1 ad., Wonieść, pow. kościański (P. Szymański); **6.01** – 1 os., Gręziny, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **6.01** – 2 os., **21.03** – 6 os., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **17.01** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **21.01** – 3 os., **6.02** – 1 os., Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **29.01** – 1 os., Żelgniewo, pow. piłski (W. Plata); **6.02** – 2 os., Boreczek, pow. śremski (M. Janowski); **7.02** – 1 os., **8.03** – 2 os., **17.03** – 1 os., Siemianowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **8.02** – 1 os., Krzyżanowo, pow. śremski (M. Janowski); **8.02** – 1 os., Żelgniewo (W. Plata); **15.02** – 2 ad., Krzyżanowo (Sz. Kaczmarek, M. Janowski); **15.02** – 1 os., Krzyżanowo/Huby, pow. śremski (Sz. Kaczmarek, M. Janowski); **15.02** – 4 os., Żurawiec, pow. śremski (Sz. Kaczmarek, M. Janowski); **21.02** – 1 os., **22.02** – 2 os., Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **22.02** – 1 os., Modliszewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **22.02** – 5 os., Kromolice, pow. poznański (M. Giertych); **22.02** – 1 os., Dźwierzchno, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **25.02** – 2 os., **3.04** – 3 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **25.02** – 1 ad., Bieganowo, pow. średzki (S. Karpicki); **26.02** – 3 os., Żelgniewo (W. Plata); **27.02** – 1 os., **10.03** – 3 ad., Wrzosey, pow. zniński (R. Kurowski); **28.02** – 4 os., **1.03** – 2 os., **8.03** – 4 os., **12.03** – 3 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **1.03** – 1 os., **15.03** – 4 os., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **2.03** – 1 os., **28.03** – 2 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **3.03** – 1 os., **6.03** – 2 os., **7.03** – 3 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **3.03** – 5 os., Żelgniewo (W. Plata); **3.03** – cn. 2 os., Grabianowo, pow. śremski (M. Janowski); **7.03** – 1 os., Rogoźno, pow. obornicki (D. Leligdowicz); **7.03** – 3 os., Policko, pow. słupecki (B. Krąkowski, M. Białek, A. Loręcki); **7.03** – 2 os., Ogieniewo, pow. śremski (B. Nowak); **8.03** – 1 os., Kruszwania, pow. poznański (S. Karpicki); **8.03** – 2 os., Gąsiorów, pow. kolski (S. Mielczarek); **10.03** – 1 os., Kaliszany, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10.03** – 3 ad., Koszkowo, pow. gostyński (S. Odrzykoski); **12.03** – 2 os., **18.03** – 1 os., Jez. Boguniewskie, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **12.03** – 1 os., Rybieniec, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **12.03** – 3 os., Boguniewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **13.03** – 1 ad., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **15.03** – 1 os., Jez. Bytyńskie (A. Loręcki, H. Pietrykowska); **15.03** – 1 os., Śmitowo, pow. piłski (W. Plata); **17.03** – 1 os., Pucółowo, pow. śremski (M. Janowski, B. Nowak); **17.03** – 2 os., Brodnica, pow. śremski (M. Janowski, B. Nowak); **21.03** – 1 os., stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **24.03** – 3 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (P. Szymański, R. Szymański); **28.03** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński, A. Konopka); **30.03** – 1 os., Żukowo (S. Karpicki); **1.04** – cn. 9 os., Żukowo (G. Dąbrowski); **2.04** – 2 os., Wymysłowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **4.04** – 1 os., **12.04** – 1 os., Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **6.04** – 3 os., Witkowice, pow. szamotułski (G. Dąbrowski); **16.04** – 1 os., Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **25.04** – 1 os., Stawy Kiszkowe, pow. gnieźnieński (A. Loręcki, H. Pietrykowska, Z. Pestka); **29.10** – 1 os., Krzyżanowo (B. Nowak); **4.11** – 1 os., stawy Manieczki (B. Nowak); **21.11** – 1 os., Wrzosey (R. Kurowski, W. Bagiński, M. Blank); **26.12** – 1 os., Kobylec, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **27.12** – 1 os., Bieganowo (S. Karpicki); **27.12** – 1 os., Piersko, pow. szamotułski (G. Dąbrowski); **28.12** – 1 os., Objezierze (G. Dąbrowski); **28.12** – 1 os., Kromolice (S. Niziński).

Gęś białoczelna *Anser albifrons* (V²–VIII, cn. 5000)

V²–VIII: **11.05** – 2 os., Żukowo, pow. obornicki (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **12.05** – 2 os., Żukowo (P. Szymański). **Stada:** **28.02** – ok. 5000 os., Jez. Bytyńskie, pow. szamotułski (G. Dąbrowski); **7.03** – ok. 6000 os., Ogieniewo, pow. śremski (B. Nowak); **7.03** – ok. 7000 os., Policko, pow. słupecki (B. Krąkowski, M. Białek, A. Loręcki); **8.03** – ok. 5280 os., Jez. Bracholińskie, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **9.03** – ok. 8500 os., Policko (S. Mielczarek); **14.03** – ok. 8000 os., Łukowskie Huby, pow. wągrowiecki (A. Lange); **20.03** – ok. 9500 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **21.03** – ok. 8000 os., Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange).

Gęś mała *Anser erythropus* (W)

1.01 – 1 ad., Jezierzycze, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **3.01** – 1 ad., Wonieść, pow. kościański (P. Szymański); **15.02** – 1 ad., Krzyżanowo (Sz. Kaczmarek, M. Janowski); **27.03** – 1 ad., jez. Kleszczynek, pow. pilski (W. Plata); **13–20.11** i **12.12** – 1 ad. z nadajnikiem satelitarnym, Wielkopolska (odczyt: Z. Kajzer).

Lodówka *Clangula hyemalis* (W)

18.01 – 1♀/imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **31.10** – 1♀/juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański).

Uhla *Melanitta fusca* (W)

5–13.01 – 1♀/imm., Jez. Gosławskie, Konin (S. Karpicki, S. Mielczarek); **12.02** – 2♀♀/imm., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Karpicki); **16.04** – 2♂♂ i 3♀♀/imm., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **21.11** – 1♀/juv., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **6.12** – 1♀/imm., Zb. Pakoski: Strzelce, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **8.12** – 4♀♀/juv., Jez. Góreckie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **20.12** – 1♀/juv., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Markaczka *Melanitta nigra* (W)

18.04 – 1♂ i 1♀, Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **21.10** – 2♀♀/juv., **5.12** – 2♀♀/juv., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek).

Gągoł *Bucephala clangula* (cn. 100)

20.02 – 101 os., **25.02** – 159 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **6.03** – ok. 140–145 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **31.12** – 105 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Bielaczek *Mergellus albellus* (IV–IX, cn. 10)

IV–IX: 15.05 – 1♂ i 1♀, Skwierzyna, pow. gorzowski (J. Szeliga). **Stada: 1.01** – 4♂♂ i 9♀♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański, P. Warchoń); **4.01** – 6♂♂ i 8♀♀/imm., **16.01** – 4♂♂ i 7♀♀/imm., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **11.01** – 5♂♂ i 12♀♀/imm., zb. pokopalniany „Pątnów”, Konin (S. Mielczarek); **19.01** – 4♂♂ i 7♀♀/imm., Jez. Radziszewskie (A. Stachnik); **20.01** – 5♂♂ i 7♀♀/imm., zb. wstępnego schładzania Elektrowni Konin (S. Mielczarek); **29.01** – 4♂♂ i 9♀♀/imm., Jez. Licheńskie, pow. koniński (S. Mielczarek); **13.02** – 6♂♂ i 18♀♀/imm., **25.02** – 5♂♂ i 9♀♀/imm., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **28.02** – 8♂♂ i 11♀♀/imm., **5.03** – 11♂♂ i 12♀♀/imm., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **6.12** – 1♂♂ i 23♀♀/juv., Jez. Radziszewskie (G. Dąbrowski); **11.12** – 1♂♂ i 21♀♀/juv., **24.12** – 13♀♀/juv., Jez. Radziszewskie (D. Kujawa); **27.12** – 7♂♂ i 19♀♀/juv., Jez. Licheńskie (S. Mielczarek); **27.12** – 24 os., zb. pokopalniany „Pątnów” (S. Mielczarek).

Nurogęś *Mergus merganser* (L, cn. 100)

Łęgi: 9.07 – 1♀ i 6 pull., Puszczkowo, pow. poznański (D. Niedbała, N. Kantecka); **21.06** – 1♀ i 5 pull., Dobrów, pow. kolski (M. Stodulski); **3.07** – 1♀ i 6 pull., Przystajnia, pow. kaliski (T. Pietrzak). **Stada: 15.01** – 206 os., **29.01** – 163 os., **22.02** – 127 os., **28.02** – 218 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **7.03** – 178 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **19.12** – ok. 130 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. inowrocławski (B. Rudzionic); **27.12** – ok. 100 os., Zb. Pakoski: Głogówek, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski).

Szlachar *Mergus serrator* (W)

14.03 – 1♂, Jez. Niepruszewskie, pow. poznański (M. Janowski); **3.04** – 1♂, zb. Rydzyna, pow. leszczyński (P. Szymański); **4.04** – 1♂ i 1♀, stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Zenel, G. Dąbrowski); **4.04** – 2♂♂ i 7♀♀ oraz 8♀♀, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **6.04** – 1♂ imm., Jez. Bytyńskie, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **11.04** – 2♂♂, 2♂♂ imm. i 1♀, Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **15.04** – 1♂ i 5♀♀, Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **15.04** – 1♂, Poznań–Świerczewo (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **15.04** – 1♂ i 1♀, **16.04** – 2♂♂ i 8♀♀, Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **15.04** – 1♂ i 5♀♀, stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **26.10** – 1 os., stawy Miłośław, pow. wrzesiński (J. Fernando Ruiz); **31.10** – 1♀/imm., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (M. Radziszewski); **31.10** – 1♂, stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic, R. Rudzionic); **9.11** – 32 os., stawy Przygodzice (R. Kaczmarek). Warte podkreślenia jest zanotowanie największego stada tego gatunku w regionie na stawach w Przygodzicach (Bednorz et al. 2000).

Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca* (W)

28.02 – 1 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **6.03** – 1 os., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki

(D. Kujawa); **20.03** – 1 ad., Bagna Średzkie, pow. średzki (I. Odrzykoski); **6.04** – 2 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (K. Komicz, R. Łukasik, P. Grzeskowiak); **7.05** i **14.06** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (A. Łakomy, W. Michalak, E. Michalak); **9.05** – 5 ad., Żukowo, pow. obornicki (A. Loreński i inni); **11.05** – 2 ad., Żukowo (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **17, 21** i **23.05** – 7 os., Żukowo (I. Odrzykoski, P. Szymański); **24.05** – 1 ad., zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (W. Michalak, E. Michalak); **28.05** – 2 os., Żukowo (P. Szymański); **1.06** – 2 os., Bagna Średzkie (M. Ilków, A. Ilków); **11.06** – 2 os., Górzna, pow. zlotowski (P. Wylegała); **25.12** – 2 os., Szczodrzykowo (K. Komicz, R. Łukasik, P. Grzeskowiak).

Ohar *Tadorna tadorna* (W)

22.03 – 2♂♂, Inowrocław (M. Radziszewski); **22.04** – 1♂, Brodna, pow. pilski (W. Plata); **31.07** – 1 juv., **28.08** i **1.09** – 1 juv., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, A. Loreński, M. Kaleta); **10.09** – 1♂ i 1♀, zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **24.09** – 1 juv., stawy Miłostaw, pow. wrzesiński (M. Przysański); **7.10–1.11** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski i inni); **14.11** – 1 os., zb. Wonieść: Jez. Woneskie, pow. kościański (B. Nowak); **20.12** – 1♀, stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange).

Kazarka rdzawa *Tadorna ferruginea* (W)

6.06 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionaek); **17–26.06** – 1♂ i 1♀, Żukowo i Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski, S. Karpicki); **4.08** – 1 os., stawy Rybin, pow. ostrzeszowski (M. Radziszewski); **19** i **24.09** – 2 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **19.10** – 1 os., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **23, 28.10** i **4.11** – 1♀, stawy Manieczki (B. Nowak); **25.10** – 1 os., Ostrowieczko, pow. śremski (R. Hybsz); **29.10** – 1♀, Donatowo, pow. kościański (B. Nowak).

Hełmiatka *Netta rufina* (W)

18.01 – 1♂, Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **24.05** – 1♂, stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **21.06** – 1♂, stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **27.07** – 1♀, stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík, M. Łosicka); **2.10** – 1♀, stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek).

Głowienka *Aythya ferina* (cn. 300)

13.01 – 358 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **7.03** – 441 os., **22.03** – 356 os., **4.04** – ok. 350 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **8.08** – 315 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **11.10** – ok. 390 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (G. Dąbrowski).

Podgorzałka *Aythya nyroca* (W)

6–28.01 – 1 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański); **4.04** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **26.06** i **17.07** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek).

Podgorzałka *Aythya nyroca* x Głowienka *Aythya ferina* (W)

2.05 – 1♂, zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański).

Podgorzałka *Aythya nyroca* x Czernica *Aythya fuligula* (W)

6–28.01 – 1♂, Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański).

Czernica *Aythya fuligula* (cn. 300)

5.01 – ok. 750 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (B. Krąkowski, M. Białek); **13.01** – ok. 820 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **18.01** – ok. 430 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **1.02** – ok. 310 os., zb. pokopalniana „Pątnów”, Konin (S. Mielczarek); **12.02** – 425 os., **15.02** – 388 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **15.02** – ok. 330 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **6.12** – ok. 320 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański).

Ogorzałka *Aythya marila* (W)

1.01 – 5♂♂ i 4♀♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański, P. Warchoń); **6.01** 4♂♂ i 4♀♀/imm., **28.01** – 5♂♂ i 7♀♀/imm., Jez. Dominickie (P. Szymański); **18.01** – 1♂ i 1♀/imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **22.02** – 2♂♂ i 1♀/imm., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (A. Stachnik); **8.03** – 1♂, Jez. Dominickie (P. Szymański); **22.03** i **4.04** – 1♂ i 1♀, zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **3.04** – 2♂♂ i 2♀♀, Jez. Chrzypskie (D. Kujawa); **3** i **9.10** – 1♂ i 1♀/juv., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **10.10** – 1♀/juv., stawy Ślesin (R. Szymański); **24.10** – 1♀/juv., Jez. Powidzkie (M. Przysański); **29.10** – 5♀♀/juv., Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **30.10** – 2♀♀/juv., zb. Szałę, pow. kaliski (T. Pietrzak); **9.11** – 1♀/juv., Jez. Żędowskie, pow. nakielski (A. Dylík); **11.11** – 1♀/juv., **14.11** – 3♀♀/juv., **17.11** – 7♀♀/juv., **21.11** – 2♀♀/juv., **28.11** – 2♀♀/juv., **12.11** – 1♀/juv., zb.

Rydzyzna, pow. leszczyński (W. Michalak); **22.11** – 8♀/juv., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (W. Plata); **6.12** – 2♀/juv., Jez. Chrzypskie (G. Dąbrowski); **17.12** – 2♀/juv., Jez. Kaliszańskie (S. Karpicki); **12.12** – 1♂ i 2♀/juv., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); **20.12** – 2♀/juv., Jez. Kierskie, Poznań (P. Szymański, P. Warchoń); **28.12** – 1♂ i 1♀/juv., zb. Jutrosin (J. Ratajczak).

Cyranka *Anas querquedula* (XI–II, cn. 30)

19.08 – ok. 40 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek).

Płaskonos *Anas clypeata* (cn. 50)

6.04 – ok. 120 os., **9.04** – ok. 160 os., **15.04** – ok. 150 os., stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **17.04** – 65 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **19.04** – ok. 90 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (E. Marciniak, G. Dąbrowski); **23.04** – ok. 50 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzinek); **23.04** – ok. 50 os., stawy Smogulec (B. Rudzinek); **3.09** – ok. 250 os., **11.09** – ok. 70 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzinek); **25.09** – ok. 300 os., **9.10** – ok. 700 os., stawy Smogulec (B. Rudzinek); **26.09** – ok. 80 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **3.10** – 170 os., stawy Przygodzice (R. Kaczmarek); **7.10** – ok. 320 os., stawy Smogulec (D. Ostrowski).

Krakwa *Anas strepera* (cn. 50)

28.03 – ok. 100 os., **3.04** – ok. 100 os., **23.04** – ok. 50 os., **28.05** – ok. 50 os., **26.06** – ok. 150 os., **1.07** – ok. 70 os., **23.07** – ok. 60 os., **9.08** – ok. 60 os., **19.08** – ok. 120 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **26.06** – ok. 120 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzinek); **11.09** – ok. 80 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzinek); **9.10** – ok. 100 os., stawy Ostrówek (B. Rudzinek); **11.10** – ok. 50 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek).

Świstun *Anas penelope* (L, cn. 300)

6.03 – ok. 300 os., Jez. Ostrowickie, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **21.03** – ok. 300 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (S. Niziński); **21.03** – ok. 500 os., zb. Wonieść: Jez. Wojnowickie, pow. leszczyński (A. Łakomy); **28.03** – ok. 350 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński, A. Konopka); **28.03** – ok. 300 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (S. Niziński); **28.03** – cn. 700 os., stawy Antoniny (M. Lewandowski); **28.03** – ok. 400 os., stawy Smogulec (B. Rudzinek).

Krzyżówka *Anas platyrhynchos* (cn. 2000)

3.01 – ok. 4500 os., jez. Gopło, pow. inowrocławski (A. Dylík); **1.02** – ok. 2000 os., Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **13.02** – ok. 3500 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **12.03** – ok. 2000 os., **26.06** – ok. 2000 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzinek); **11.09** – 6000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzinek); **29.10** – ok. 2250 os., **14.11** – ok. 2250 os., stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **8.11** – cn. 2000 os., Zb. Pakoski, pow. inowrocławski (R. Sandeck); **5.12** – ok. 2000 os., Jez. Wąsoskie, pow. nakielski (A. Dylík, W. Bagiński); **6.12** – ok. 4500 os., **27.12** – ok. 4200 os., Zb. Pakoski: Głogówek, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **19.12** – ok. 4000 os., Zb. Pakoski: Trląg, pow. inowrocławski (B. Rudzinek); **26.12** – ok. 2000 os., Jez. Rościńskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski).

Rożeniec *Anas acuta* (L, cn. 50)

2.10 – ok. 70 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzinek).

Cyraneczka *Anas crecca* (cn. 300)

27.08 – ok. 400 os., **9.10** – ok. 300 os., **16.10** – ok. 300 os., **14.11** – ok. 500 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **25.09** – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzinek); **5.11** – ok. 360 os., stawy Smogulec (W. Plata).

Mandarynka *Aix galericulata* (W)

Łęgi: **12.03** – 1♂ i 2♀, **16.03–5.07** – 1♀ i 3 pull., Siedlec, pow. gostyński (A. Stankowski). **Pozostałe:** **6.01** – 1♀, Śrem (D. Żabiński, R. Łucka); **10.02** – 1♂ i 1♀, stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **14.02** – 1♂ i 1♀, Śrem (D. Żabiński); **8.05** – 1♂ i 1♀, Jez. Góreckie, pow. poznański (Z. Grabowski, N. Baczymalska); **12.05** – 1♂, Gniewkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **5.10** – 1♂ i 1♀/juv., Siedlec (A. Stankowski); **3.12** – 1♂, Dobra Nadzieja, pow. pleszewski (H. Sołowska); **27.12** – 1 os., Taczanów Drugi, pow. pleszewski (A. Sobkowiak).

Perkoz *Tachybaptus ruficollis* (cn. 30)

24.09 – 48 os., stawy Miłosław, pow. wrzesiński (M. Przysański).

Perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena* (XI–II, cn. 10)

XI–II: **6.01** – 1 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański); **18.01** – 1 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski).

Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (cn. 100)

18.01 – 106 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **15.02** – 109 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **20.02** – 135 os., **25.02** – 100 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **24.10** – 203 os., **6.12** – 265 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański).

Perkoz rogaty *Podiceps auritus* (W)

1.02 – 1 os., zb. pokopalniany „Pątnów”, Konin (S. Mielczarek); **15**, **22.02** i **5.03** – 1 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **3.05** – 1 ad., stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **23** i **24.05** – 1 ad., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek), **10.10** – 2 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **25.10** – 1 os., zb. Wonieść: Jez. Woneskie, pow. kościański (W. Michalak); **11.11** – 3 os., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (A. Stachnik, D. Kujawa); **28.11** – 3 os., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); **6.12** – 6 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański).

Siniak *Columba oenas* (cn. 100)

24.01 – ok. 120 os., Dębinek, pow. bydgoski (A. Dylík); **11.02** – ok. 320 os., Zelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **24.08** – ok. 100 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata); **5.10** – ok. 120 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab); **21.10** – ok. 200 os., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab); **27.10** – ok. 110 os., Karczyn, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **8.11** – ok. 470 os., **6.12** – ok. 500 os., Zelgniewo (W. Plata); **10.12** – ok. 170 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **12.12** – ok. 140 os., **20.12** – 270 os., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **28.12** – ok. 320 os., Januszewo, pow. poznański (S. Niziński).

Grzywacz *Columba palumbus* (cn. 500)

27.03 – ok. 600 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata); **29.03** – ok. 535 os., Ameryczka, pow. nakielski (R. Kurowski); **21.10** – ok. 560 os., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab).

Sierpówka *Streptopelia decaocto* (cn. 300)

2.11 – ok. 730 os., Kalisz (T. Pietrzak).

Lelek *Caprimulgus europaeus* (IX–IV)

11.09 – 1 os., Modrze, pow. poznański (B. Nowak).

Jerzyk *Apus apus* (IX²–IV²)

19.04 – 1 os., Bagno Chlebowo, pow. obornicki (K. Deoniziak); **12.09** – 1 os., Dębogóra, pow. poznański (W. Kroker); **13.09** – 1 os., Młynek, pow. słupecki (D. Cierplikowski); **13.09** – 2 os., Czarnków (K. Drab); **17.09** – 1 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **17.09** – 1 os., Środa Wielkopolska (M. Szajda); **25.09** – 1 os., Jasionna, pow. szamotulski (A. Stachnik).

Kukułka *Cuculus canorus* (IX²–IV²)

14.09 – 1 os., Nowakowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski, S. Karpicki); **14.09** – 1 os., Chojno, pow. szamotulski (D. Kujawa); **16.09** – 1 os., Nowakowo (A. Stachnik); **18.09** – 1 os., Ordzin, pow. szamotulski (D. Kujawa); **18.09** – 1 os., Karczyn, pow. inowrocławski (D. Cierplikowski); **19.09** – 1 os., Zakrzewo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Wodnik *Rallus aquaticus* (XII–II)

13.01 – 1 os., **10.02** – 2 os., **25.02** – 2 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **14.01** – 1 os., Wola Podłęzna, pow. koniński (S. Mielczarek); **17.02** – 2 os., Uzarzewo, pow. poznański (M. Wierszycki); **27.02** – 1 os., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **3.12** – 1 os., Jez. Dymaczewskie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **5.12** – 3 os., **22.12** – 1 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Kropiatka *Porzana porzana* (W)

3.05 – 1 ♂, Łąd, pow. słupecki (S. Niziński); **22.05** – 1 ♂, Skrzyńka Wielka, pow. słupecki (M. Przysański); **2.09** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka).

Zielonka *Zapornia parva* (W)

23.04 – 1 ♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **25.04** – 1 ♂, zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (P. Szymański); **29.04** – 1 ♂, Olekszyn, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **2.05** – 1 ♂, Kromolice, pow. poznański (I. Odrzykoski); **7.05** – 1 ♂, stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **9.05** – 1 os., zb. Wonieść: stawy Wojnowice, pow. leszczyński (M. Janowski i inni); **23.05** – 1 ♂, Jez. Rzezińskie, pow. szamotulski (D. Kujawa); **6.06** – 1 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (B. Rudzionek); **13.06** – 1 para i 5 pull., Białokosz, pow. międzychodzki (J. Zgrajek); **17.06** – 1 ♂, Kromolice (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **9.08** – 1 os., Cerekwica, pow. szamotulski (E. Urbaniak); **23.09** – 1 juv., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański).

Łyska *Fulica atra* (cn. 1000)

13.01 – ok. 1920 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **18.01** – 1065 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, J. Dereziński, W. Rakowski); **29.01** – ok. 1520 os., **15.02** – ok. 1430 os., **22.02** – ok. 1720 os., **28.02** – ok. 1030 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **28.03** – ok. 1150 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **6.06** – ok. 1300 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzinek); **17.07** – ok. 1000 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek); **3.08** – ok. 1750 os., stawy Dębica–Kocięba, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **11.09** – ok. 2000 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzinek); **4.10** – ok. 1310 os., stawy Antoniny (D. Ostrowski i inni); **24.10** – ok. 1470 os., **6.12** – ok. 2440 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański).

Żuraw *Grus grus* (cn. 1000)

27.08 – ok. 1000 os., **25.09** – ok. 1200 os., **9.10** – ok. 1000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **4.09** – 1419 os., **18.09** – ok. 1370 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **11.09** – ok. 1200 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzinek); **4.10** – cn. 1443 os., Gocanowo, pow. inowrocławski (M. Jasiński).

Ostrygojad *Haematopus ostralegus* (W)

24 i **27.07** – 3 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (M. Łosicka, A. Dylík).

Szablodziób *Recurvirostra avosetta* (W)

17.04 – 1 ad., stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek, J. Bartuzi); **28.04** – 2 os., Bagna Średzkie, pow. średzki (J. Król, T. Książkiewicz); **8.05** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski, J. Wyrwał, R. Kubacki); **23.05** – 1♂ i 1♀, Brodna, pow. pilski (W. Plata); **3.06** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak).

Siewnica *Pluvialis squatarola* (XI–VII, cn. 5)

XI–VII: **26.04** – 1 os. (głos), zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **29.07** – 2 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, S. Karpicki); **31.07** – 1 ad., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **31.07** – 1 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **15.11** – 2 os., stawy Smogulec (W. Plata).

Siewka złota *Pluvialis apricaria* (I, V–VII, cn. 1000)

Stada: **21.03** – ok. 1150 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **22.03** – ok. 1700 os., Trzemzał, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **28.03** – ok. 2300 os., Bargowo, pow. średzki (S. Karpicki); **17.10** – ok. 1100 os., **14.11** – ok. 1300 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **25.10** – ok. 1150 os., **7.11** – ok. 1700 os., **19.12** – ok. 4000 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **29.10** – ok. 1200 os., Krzyżanowo, pow. śremski (B. Nowak); **31.10** – 1500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzinek, R. Rudzinek); **8.11** – ok. 1100 os., **20.12** – ok. 3000 os., stawy Łukowo (A. Lange); **11.11** – ok. 1500 os., stawy Antoniny, pow. wągrowiecki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **11.11** – ok. 2500 os., stawy Łukowo (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **14.11** – ok. 1500 os., **28.11** – ok. 1000 os., **5.12** – ok. 5000 os., stawy Ostrówek (B. Rudzinek); **27.11** – ok. 1000 os., Ciężen, pow. słupecki (A. Michalczyk); **20.12** – ok. 1000 os., stawy Antoniny (W. Plata); **26.12** – ok. 1800 os., Nowe, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski).

Mornel *Charadrius morinellus* (W)

19.08 – 7 ad., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **20.08** – 4 os., Górzna, pow. złotowski (P. Wylegała); **23.08** – 7 ad., Górka, pow. obornicki (P. Szymański); **24.08** – 26 os., Dobrojewo, pow. szamotulski (R. Kubacki); **25.08** – 27 ad. i 1 juv., Dobrojewo (A. Stachnik, D. Kujawa); **28.08** – 22 ad., Czacz, pow. kościański (M. Matysiak); **29.08** – 1 ad., Markowice, pow. mogileński (R. Kurowski); **29.08** – 1 juv., Chaławy, pow. śremski (G. Orłowski); **30.08** – 7 os., Czachorowo, pow. gostyński (R. Hybsz).

Sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula* (L, XI–III¹, cn. 10)

Stada: **19.08** – 17 ad. i 4 juv., **27.08** – 10 ad. i 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **2.10** – 12 os., **9.10** – 11 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek).

Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* (X–III¹, cn. 10)

12.05 – 11 os., **16.05** – 12 os., **13.06** – ok. 20 os., **13.07** – ok. 25 os., **15.07** – 35 os., **18.07** – 15 os., **23.07** – ok. 20 os., **31.07** – 13 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **17.05** – 18 os., stawy Grzybno (M. Wójcik, M. Wojtkowiak); **21.05** – 11 os., stawy Grzybno (M. Wojtkowiak); **30.06** – cn. 11 os., stawy Występ, pow. nakielski (R. Szymański); **2.06** – 10 os., Bagna Średzkie, pow. średzki (S. Karpicki); **26.06** – 10 ad. i 1 juv., **1.07** – 11 ad. i 1 juv., **17.07** – 10 ad. i 3 juv., stawy Smogulec,

pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **26.06** – 10 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **27.06** – 16 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **7.07** – 11 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionek); **8.08** – cn. 10 os., **16.08** – ok. 10 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (S. Karpicki); **26.08** – cn. 11 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (R. Szymański).

Czajka *Vanellus vanellus* (I, cn. 1000)

I: **25.01** – 1 os., Goszczanowiec, pow. strzelecko-drezdenecki (A. Stachnik, D. Kujawa). **Stada:** **6.03** – ok. 2000 os., Trzemzał, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **7.03** – ok. 1300 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **12.03** – ok. 1580 os., Grabianowo, pow. śremski (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **30.08** – ok. 1200 os., Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **1.09** – ok. 1000 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **3.09** – ok. 1000 os., **25.09** – ok. 1000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **19.09** – ok. 2000 os., **26.09** – ok. 3000 os., **17.10** – ok. 1700 os., **24.10** – ok. 4500 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **4.10** – ok. 1000 os., Brudzewko (W. Kroker); **15.10** – ok. 1100 os., Karolewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **19.10** – ok. 2000 os., Czachorowo, pow. gostyński (G. Dylak); **24.10** – ok. 2300 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **31.10** – ok. 2500 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (K. Drab, B. Rudzionek, R. Rudzionek); **14.11** – ok. 2500 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionek).

Czajka stepowa *Vanellus leucurus* (W)

8–11.05 – 1 ad., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski i inni).
Drugie stwierdzenie w Wielkopolsce (Komisja Faunistyczna 2005).

Kulik mniejszy *Numenius phaeopus* (W)

18.03 – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **6.04** – 1 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **10.05** – 1 os., Borówko, pow. poznański (W. Kroker); **29.06** – 1 os., Sypniewo, pow. chodzieski (P. Szymański); **2.07** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoł); **7.08** – 1 os. (głos), Żukowo (P. Szymański); **14.08** – 1 os. (głos), Tury, pow. kolski (S. Mielczarek); **1.09** – 1 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Kulik wielki *Numenius arquata* (XII–II, cn. 20)

XII–II: **5.12** – 3 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionek).

Szlammik *Limosa lapponica* (W)

13.07 – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **7** i **10.08.** – 1 ad, Stawy Kiszkowskie, pow. gnieźnieński (P. Szymański); **20.09** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Rycyk *Limosa limosa* (X–III, cn. 5)

X–III: **20.03** – 1 ad., Szczodrzykowo, pow. poznański (K. Komicz, R. Łukasik, S. Odrzykoski); **21.03** – 1 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (M. Janowski, Sz. Kaczmarek, B. Nowak); **26.03** – 1 os., zb. Wonieść: zalew (P. Szymański); **2.10** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionek). **Stada:** **2.05** – 8 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylak); **30.05** – 10 os., stawy Występ, pow. nakielski (R. Szymański); **31.07** – 5 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Kamusznik *Arenaria interpres* (W)

27.05 – 3 os., Brodna, pow. piłski (W. Plata); **31.05** – 1 ad., Bagna Średzkie, pow. średzki (S. Niziński); **1** i **2.06** – 1 os., Bagna Średzkie (M. Ilków i inni); **27.08** – 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Biegus rdzawy *Calidris canutus* (W)

14.07 – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **1.09** – 1 juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **10.09** – 6 juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **11.09** – 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionek); **2.10** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionek).

Batalion *Calidris pugnax* (L, XII–II, cn. 100)

Stada: **24.03** – ok. 100 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (M. Wojtkowiak); **23.04** – ok. 200 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **30.04** – ok. 200 os., Żabikowo, pow. średzki (M. Szajda); **1.05** – ok. 120 os., **2.05** – ok. 150 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański, M. Tობółka); **6.05** – ok. 100 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Biegus krzywodzioby *Calidris ferruginea* (X–VI, cn. 5)

X–VI: **2** i **6.05** – 1 ad., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski, J. Wyrwał). **Stada:** **23.07** – 5 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Biegus mały *Calidris temminckii* (X–IV, VI, cn. 5)

X–IV i VI: 25.04 – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki); **2.06** – 1 os., stawy Grzybno (B. Nowak). **Stada: 4.05** – 9 os., **14.05** – 11 os., **16.05** – 9 os., **19.05** – 9 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **18.05** – 12 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **21.05** – 6 os., Żukowo (P. Szymański); **22.05** – 5 os., stawy Grzybno (M. Wojtkowiak).

Piaskowiec *Calidris alba* (W)

27.08 – 3 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Biegus zmienny *Calidris alpina* (XII–III, cn. 50)

XII–III: 24.03 – 2 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (P. Szymański, R. Szymański); **5.12** – 2 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek). **Stada: 2.10** – ok. 60 os., **9.10** – ok. 100 os., **16.10** – ok. 60 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionek).

Biegus płaskodzioby *Calidris falcinellus* (W)

31.05 – 3 os., stawy Występ, pow. nakielski (A. Dylik); **31.05** – 1 ad., Bagna Średzkie, pow. średzki (S. Niziński); **2.06** – 1 ad., Bagna Średzkie (Z. Grabowski i inni); **16** i **17.08** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański i inni); **19** i **20.08** – 1 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (K. Paradowska); **22.08** – 1 os., stawy Tymieniec, pow. kaliski (T. Pietrzak); **27.08** – 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Biegus arktyczny *Calidris melanotos* (W)

29.07 – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **25.09** i **9.10** – 1 juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Ósme i dziewiąte stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2014).

Słonka *Scolopax rusticola* (X–II, cn. 5)

X–II: 7.01 – 1 os., Chojno, pow. szamotulski (D. Kujawa); **9.01** – 1 os., Mościska, pow. pilski (W. Plata); **25.11** – 1 os., Obrzycko/Karczemka, pow. szamotulski (K. Drab); **28.11** – 1 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **29.11** – 1 os., Czarnków (K. Drab); **14.12** – 1 os., Olszyna, pow. obornicki (A. Lange).

Dubelt *Gallinago media* (W)

6.05 – 1 ad., Modlica, pow. wrzesiński (A. Winięcki); **15.05** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański); **20.07** – 2 os., Lutnia, pow. koniński (S. Mielczarek); **21–23.08** – 1 os., kanał Ulgi, Konin (W. Kroker); **25.09** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **5.10** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Przysański).

Kszyk *Gallinago gallinago* (XII–II, cn. 50)

XII–II: 6.01 – 1 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **20.12** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoń). **Stada: 1.08** – ok. 50 os., **8.08** – ok. 50 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (S. Karpicki); **10.08** – ok. 55 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **19.08** – ok. 200 os., **27.08** – ok. 250 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **21.08** – 58 os., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (A. Gruszczyński); **21.08** – 64 os., stawy Dębica, pow. ostrowski (A. Gruszczyński); **29.08** – 52 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (R. Kurowski); **30.08** – 54 os., stawy Grzybno (M. Wojtkowiak); **30.08** – 72 os., stawy Smogulec (L. Stankiewicz); **5.09** – 67 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **9.10** – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **11.10** – ok. 60 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **17.10** – 86 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **20.10** – ok. 50 os., stawy Antoniny (S. Niziński); **31.10** – 70 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionek, R. Rudzionek).

Bekasik *Lymnocyptes minimus* (W)

23.03 – 2 os., **25.03** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **25.03** – 1 os., **30.03** – 6 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **2.04** – 1 os., Żukowo (K. Deoniziak); **6.04** – 3 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **7.04** – 2 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **12.04** – 4 os., Broniszewice, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **15.04** – 1 os., Poznań–Szachty (I. Odrzykoski); **1.05** – 1 os. tokujący, Łąd, pow. słupecki (Ł. Matyjasiak); **1.10** – 1 os., Staw, pow. słupecki (D. Cierplikowski); **10.10** – 1 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **11.10** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **16.10** – 1 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (P. Szymański); **16.10** – 2 os., Żukowo (I. Odrzykoski); **19.10** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **22.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Samotnik *Tringa ochropus* (XII–II, cn. 10)

XII–II: 20.01 – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **25.01** – 4 os., Strumyk, pow.

koniński (W. Lewandowski); **11.02** – 1 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **14.02** – 3 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek).

Brodzicz śniady *Tringa erythropus* (XI–III, cn. 20)

XI–III: 7.11 – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **14.11** – 1 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek). **Stada: 26.06** – 22 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek); **19.08** – 41 os., **27.08** – 67 os., **25.09** – ok. 90 os., **9.10** – ok. 45 os., **16.10** – 20 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek); **3.09** – ok. 70 os., **11.09** – 67 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionek); **3.10** – ok. 85 os., stawy Smogulec (W. Plata); **10.10** – ok. 45 os., stawy Smogulec (A. Dylik i inni).

Krwawodziób *Tringa totanus* (XI–II, cn. 20)

Stada: 6.06 – ok. 30 os., Żabikowo, pow. średzki (P. Podkowa, P. Szymański).

Kwokacz *Tringa nebularia* (XI–IV¹, cn. 30)

XI–IV¹: 14.11 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Łęczak *Tringa glareola* (L, X–IV¹, cn. 100)

Stada: 25.04 – 152 os., Trzy Borki, pow. koniński (S. Mielczarek); **1.07** – ok. 130 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **14.07** – ok. 120 os., **15.07** – 110 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **19.08** – ok. 100 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek).

Brodzicz pławny *Tringa stagnatilis* (W)

23.04 – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (M. Ilków, T. Kaczmarek); **12.06** – 1 ad., **13.06** – 2 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Sołowiej, B. Nowak); **17.07** – 1 juv., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionek); **23.07** – 2 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Płatkonóg płaskodzioby *Phalaropus fulicarius* (W)

25.05 – 1 ♂, Ostrowite, pow. gnieźnieński (P. Grabowski, T. Samolik).

Szóste stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2007a).

Płatkonóg sztyldzioby *Phalaropus lobatus* (W)

17.05 – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Wójcik, M. Wojtkowiak); **26 i 28.05** – 3 os., Żukowo, pow. obornicki (K. Nochowicz, G. Dąbrowski, P. Szymański); **29.08** – 1 juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (R. Kurowski); **1.09** – 1 juv. Zb. Pakoski: Krzyżanna (S. Kaczorowski).

Żwirowiec stepowy *Glaireola nordmanni* (W)

8–12.08 – 1 os. (2. r. kal.), Szczodrzykowo, pow. poznański (A. Włodarczyk i inni).

Trzecie stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Mewa obroźna *Xema sabini* (W)

9.09 – 1 ad., Dębница, pow. ostrowski (A. Jezuita, W. A. Linkowski).

Drugie stwierdzenie w Wielkopolsce i ponowne w kompleksie Stawów Przygodzickich (Bednorz et al. 2000).

Śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (cn. 3000)

8.12 – ok. 4250 os., Jez. Maltańskie, Poznań (B. Nowak).

Mewa mała *Hydrocoloeus minutus* (L, X–III, cn. 50)

X–III: 24.10 – 1 imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przystański); **21.11** – 4 ad., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski). **Stada: 23.04** – ok. 300 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.04** – ok. 110 ad., stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek).

Mewa czarnogłowa *Ichthaetus melanocephalus* (W)

17.01–6.02 – 1 imm., Jez. Maltańskie, Poznań (A. Loręcki, S. Karpicki); **28.03** – 1 ad., Borówko, pow. poznański (B. Krąkowski); **3.04** – 2 ad., **4.04** – 1 ad., **5.04** – 1 ad. i 1 imm., **16.04** – 1 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (P. Szymański, J. Stępniewski); **4–6.04** – 1 ad., Szczodrzykowo, pow. poznański (K. Komicz, R. Łukasik); **10.04** – 2 ad., Gruszczyn, pow. poznański (W. Kroker); **16.04** – 1 ad., Jez. Łoniewskie (W. Michalak); **21.04** – 2 ad., Sokolniki Klonowskie, pow. poznański (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); **2.05** – 1 subad., Wojdał, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **2.05** – 2 ad., Gruszczyn (A. Loręcki, H. Pietrykowska); **2.05** – 1 imm., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **7.05** – 1 ad., Gruszczyn (W. Kroker); **8.05** – 1 ad. i 1 subad., Wojdał (R. Kurowski); **20.05** – 1 imm., Brodna, pow. piłski (M. Radziszewski); **26.05** – 1 imm., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **6.06** – 1 ad., Borówko (I. Odrzykoski); **25.06** – 2 ad., Gruszczyn (W. Kroker); **23.07** – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (Sz. Kaczmarek, B. Nowak); **3.09** – 2 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionek); **16 i 17.09** – 1 juv./imm., **9.10** – 1 juv./imm., Jez. Maltańskie (A. Loręcki, S. Karpicki).

Mewa siwa *Larus canus* (L, cn. 200)

Łęgi: **23.05** i **11.07** – 1 para z gniazdem, zb. Szałe, pow. kaliski (A. Gruszczyński, T. Pietrzak). **Stada:** **25.02** – ok. 250–260 os., **6.03** – ok. 350–370 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **6.12** – ok. 200 os., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **31.12** – ok. 270 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus graellsii/intermedius/heuglini* (W)

6.01 – 1 ad., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **3.04** – 1 ad., zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (P. Szymański, M. Tobółka, K. Żolnierowicz); **21.04** – 1 ad., Zb. Pakoski: Jankowo, pow. inowrocławski (R. Sandecki); **8.06** – 1 imm., **10.08** – 1 subad., **7.10** – 1 ad., Jez. Maltańskie (A. Loręcki, S. Karpicki); **16.10** – 1 ad., Jez. Maltańskie (A. Loręcki); **1.11** – 1 ad., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **29.12** – 1 ad., Giebnia, pow. inowrocławski (S. Karpicki).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus* (cn. 5)

21.04 – 6 ad., Zb. Pakoski: Jankowo, pow. inowrocławski (R. Sandecki).

Mewa srebrzysta *Larus argentatus* (L, cn. 1000)

8.01 – ok. 4200 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki).

Mewy z kompleksu *Larus argentatus* (L, cn. 1000)

3.01 – ok. 2000 os., jez. Gopło: Kruszwica, pow. inowrocławski (A. Dylík); **5.01** – ok. 5000 os., **11.01** – ok. 2000 os., Inowrocław (R. Kurowski); **5.01** – ok. 1500 os., **6.02** – ok. 2000 os., jez. Gopło: Kruszwica (R. Kurowski); **5.01** – ok. 1030 os., Konin (S. Karpicki); **7.01** – ok. 3100 os., **8.01** – ok. 4190 os., **5.01** – ok. 1550 os., **26.01** – ok. 1300 os., **15.02** – ok. 1300 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **13.01** – ok. 1100 os., **10.02** – ok. 1200 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **24.01** – ok. 1090 os., Rabowice, pow. poznański (S. Karpicki); **5.02** – ok. 1000 os., Giebnia, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **6.02** – ok. 1800 os., Jez. Maltańskie (S. Odrzykoski); **25.02** – 1300-1350 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **6.12** – ok. 1200 os., **27.12** – ok. 2000 os., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski).

Mewa siodłata *Larus marinus* (W)

3.01 – 1 ad., jez. Gopło: Kruszwica, pow. inowrocławski (A. Dylík); **7** i **8.01** – 1 imm., **2.02** – 2 ad., **3–9.02** – 1 ad., **10** i **11.02** – 2 ad., **25.02** – 1 imm., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **11.01** – 1 ad., **1.02** – 1 ad., Inowrocław (R. Kurowski); **11.01** – 1 ad., **13.01** – 2 ad., **12.02** – 1 ad., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **12.02** – 1 imm., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **12.02** – 2 ad., Konin (S. Mielczarek); **5.03–22.06** – 1 imm., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki i inni); **31.05** i **30.06** – 1 imm., Jez. Maltańskie (S. Karpicki, A. Loręcki); **5.09** – 1 ad., nieczynna odkrywka Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **13.10** – 1 ad., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **6.12** – 2 ad., **27.12** – 1 ad., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **19.12** – 1 ad. i 1 imm., Giebnia, pow. inowrocławski (B. Rudzionek); **29.12** – 2 ad. i 1 imm., Giebnia (S. Karpicki); **31.12** – 2 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Rybitwa wielkodzioba *Hydroprogne caspia* (W)

12.04 – 1 os., zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.04** – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Zięta); **8.05** – 2 os., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); **11.06** – 2 ad., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (W. Michałak); **21.07** – 1 ad., stawy Grzybno (B. Nowak).

Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (X–IV¹, cn. 30)

Stada: **24.06** – 42 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **5.07** – 114 os., Jez. Maltańskie (A. Loręcki, H. Pietrykowska, S. Karpicki); **8.07** – 34 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański); **12.07** – 147 os., Jez. Maltańskie (A. Loręcki); **24.07** – 49 os., Żukowo (G. Dąbrowski); **29.07** – 56 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek).

Rybitwa popielata *Sterna paradisaea* (W)

26.04 – 3 ad., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **28.04** – 2 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **12.05** – 3 ad., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **21.06** – 1 ad., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Cztery nowe obserwacje zwiększają liczbę stwierdzeń tej rybitwy w regionie do dziewięciu (Żurawlew 2015).

Rybitwa białoczelna *Sternula albifrons* (L, IX–IV, cn. 5)

Łęgi: **19.06** – 5 par z gniazdami, zb. Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski).

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (L, IX–IV², cn. 10)

Stada: 30.06 – 10 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (J. van der Woude).

Rybitwa czarna *Chlidonias niger* (X–IV¹, cn. 50)

Stada: 22.06 – 51 os., 28.06 – ok. 60 os., Brudzewko, pow. gnieźnieński (G. Dąbrowski, B. Krąkowski); 26.06 – ok. 80 os., 23.07 – ok. 70 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); 17.07 – ok. 50 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (W)

1–28.01 – 1 ad., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański i inni); 15.10 – 1 ad., Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński); 11.11 – 1 ad. i 1 juv., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); 13.11 – 1 ad. i 2 juv., Jez. Dominickie (W. Michalak); 28.11 – 1 juv., zb. Szałe, pow. kaliski (Z. Jędrysiak); 6.12 – 1 juv., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański).

Nur czarnoszyi *Gavia arctica* (W)

24.04–17.06 – 1 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); 17.10 – 1 os., Jez. Kierskie, Poznań (P. Szymański); 24.10 – 1 os., Jez. Kierskie (W. Kroker); 24.10 – 2 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański); 31.10 – 1 juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); 12.11 – 1 os., Jez. Swarzędzkie, pow. poznański (W. Kroker); 20.11 – 5 os., Jez. Powidzkie (A. Michalczyk); 21.11 – 10 os., 3.12 – 1 os., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); 21.11 – 1 os., Jez. Swarzędzkie (K. Komicz); 21.11 – 1 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); 22.11 – 1 os., 27.12 – 1 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); 11.12 – 2 os., zb. Murowaniec, pow. kaliski (T. Pietrzak).

Bocian czarny *Ciconia nigra* (X–III², cn. 10)

X–III²: 16.03 – 1 os., Wierzonka, pow. poznański (Z. Grabowski). **Stada:** 7.07 – 23 os., Myślubórz, pow. koniński (S. Mielczarek); 18.08 – 12 os., 23.08 – 26 os., 24.08 – 26 os., 26.08 – 10 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); 25.08 – 12 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (R. Hybsz).

Bocian biały *Ciconia ciconia* (X–III¹, cn. 100)

X–III¹: 3.01 – 1 os., Cieśle, pow. obornicki (J. Dąbrowski); 21.02 – 1 os., Mosina, pow. poznański (B. Nowak); 10.03 – 1 os., Przysieka Polska, pow. kościański (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); 1.10 – 1 os., Wronki, pow. szamotulski (I. Odrzykoski); 15.10 – 1 os., Pólko, pow. szamotulski (D. Kujawa); 23.10 – 1 os., Albertowisko, pow. grodziski (K. Karaśkiewicz); 24.10 – 1 os., 8.11 – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); 30.10 – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Niziński); 30.10 – 1 os., Objezierze (M. Ilków, A. Ilków). **Stada:** 13.08 – ok. 120 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Bąk *Botaurus stellaris* (XII–II)

28.02 – 2♂♂, Jez. Berzyńskie, pow. wolsztyński (R. Hybsz).

Czapla złotawa *Bubulcus ibis* (W)

30.04 – 1 ad., Łąd, pow. słupecki (S. Niziński).

Drugie stwierdzenie w regionie (Komisja Faunistyczna 2008).

Czapla siwa *Ardea cinerea* (cn. 100)

29.01 – 127 os., 28.02 – 128 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); 26.02 – ok. 120 os., 5.03 – ok. 150 os., 12.03 – ok. 200 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); 10.08 – ok. 120 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); 16.08 – 128 os., stawy Grzybno (A. Stachnik); 25.09 – ok. 100 os., 2.10 – ok. 350 os., 9.10 – ok. 350 os., 16.10 – ok. 200 os., 14.11 – ok. 150 os., 28.11 – ok. 200 os., 5.12 – ok. 200 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionek); 11.10 – 119 os., 25.10 – 206 os., 8.11 – 221 os., 22.11 – 154 os., 20.12 – 108 os., stawy Gosławice (S. Mielczarek); 19.10 – 103 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); 28.10 – 122 os., stawy Występ, pow. nakielski (A. Dylík); 31.10 – 185 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (M. Radziszewski); 31.10 – 100 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionek, R. Rudzionek); 31.10 – 170 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionek, R. Rudzionek).

Czapla biała *Ardea alba* (cn. 100)

11.08 – 121 os., stawy Przygodzice, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); 19.08 – ok. 150 os., 27.08 – ok. 100 os., 25.09 – ok. 100 os., 9.10 – ok. 130 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); 24.09 – 174 os., stawy Miłostaw, pow. wrzesiński (M. Przysański); 25.09 – ok. 350 os., 2.10 – ok. 600 os., 9.10 – ok. 250 os., 16.10 – ok. 300 os., 14.11 – ok. 120 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); 10.10 – 191 os., stawy Smogulec (D. Ostrowski); 11.10 – ok. 210 os., stawy Smogulec (A. Dylík); 11.12 – 148 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Czapla nadobna *Egretta garzetta* (W)

13.05 – 1 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata).

Wcześniej stwierdzona w Wielkopolsce 12 razy (Żurawlew & Nowak 2017a);

Warzęcha *Platalea leucorodia* (W)

12 i **13.06** – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Sołowiej i inni); **30.07** – 1 juv., Jankowo Dolne, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski).

To 11. i 12. stwierdzenia w regionie (Bednorz et al. 2000,

Kormoran *Phalacrocorax carbo* (L, cn. 300)

Łęgi: **12.04** – 1 para, jez. Białe, pow. czarnkowsko-trzcianecki (D. Kujawa); **3.05** – 20 par z gniazdami, jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek); **7.05** – 2 pary z gniazdami, Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski). **Stada:** **7.03** – 346 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **13.07** – ok. 360–370 os., **8.09** – ok. 360–370 os., **22.09** – cn. 370 os., **29.10** – ok. 550–570 os., **11.12** – ok. 350 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **25.10** – 361 os., **20.12** – 311 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **5.12** – ok. 300 os., Jez. Żniński Duże, pow. żniński (R. Kurowski); **13.12** – ok. 400 os., Jez. Góreckie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz).

Orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (W)

11.04 – 1 os., Chodzież (S. Niziński, S. Karpicki); **21.04** – 1 para, **30.04** – 1 ad., **28.07** – 1 os., Białosłowie, pow. pilski (M. Lewandowski); **24.04** – 1 os., Kostów, pow. kluczborski (S. Pawlak); **23.05** – 1 os., Raczyn, pow. chodzieski (W. Plata); **6.06** – 2 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionek); **11.06** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **15.06** – 1 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **15.06** – 1 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (W. Plata); **16.06** – 2 ad., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **21.06** – 1 ad., Przemęt/Błocko, pow. wolsztyński (R. Mencil); **24.06** – 2 os., Biała, pow. czarnkowsko-trzcianecki (P. Wylegała, M. Maluskiewicz); **25.06** – 1 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (W. Plata, D. Ostrowski, M. Lewandowski); **13.08** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **23.08** – Buntowo, pow. złotowski (W. Plata).

Orzeł cesarski *Aquila heliaca* (W)

W okresie **5–13.06** – 1 os. z nadajnikiem satelitarnym („Esperanza”) przemieszczał się pomiędzy kilkoma województwami, w tym także przez woj. wielkopolskie i kujawsko-pomorskie (odczyt Z. Kajzer).

Czwarte stwierdzenie tego orła w Wielkopolsce (Bednorz et al. 2000, Komisja Faunistyczna 2000b, 2008).

Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* (W)

5.01 i **12.02** – 1 imm., Kluczewo, pow. koniński (S. Karpicki); **23.01** – 1 imm., Dróżki, pow. kępiński (P. Leśniarek); **4.03** – 1 imm., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała).

Błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (X²–III¹, cn. 10)

X²–III¹: **11.10** – 1 ♀/juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **17.10** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **19.10** – 1 ♀/juv., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **31.10** – 1 juv., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski). **Stada:** **8.08** – 10 os., Kluczewo, pow. szamotulski (K. Drab); **5.09** – 12 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (P. Wylegała).

Błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (L, IV³–VIII, cn. 5)

IV³–VIII: **24.04** – 1 ♀/imm., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **25.04** – 1 ♂, Kramsk Pole, pow. koniński (S. Mielczarek); **26.04** – 1 ♀/imm., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **29.04** – 1 ♀, Ladorudz, pow. koniński (S. Mielczarek); **3.05** – 1 ♀/imm., Sługocinek, pow. koniński (S. Mielczarek); **17.05** – 1 ♂, Witobel, pow. poznański (H. Pietrykowska, A. Lorecki). **Stada:** **20.10** – 2 ♂♂ i 3 ♀♀/juv., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Błotniak stepowy *Circus macrourus* (W)

1.05 – 1 ♂ imm., Kluczewo, pow. szamotulski (K. Drab); **21.08** – 1 ♀ ad. z nadajnikiem satelitarnym, Wielkopolska (Z. Kajzer); **13.09** – 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **17.09** – 1 ♂, Kluczewo (K. Drab).

Wcześniej w regionie po roku 1950 zanotowany 11 razy (Żurawlew & Nowak 2017a).

Błotniak łąkowy *Circus pygargus* (IX–IV², cn. 5)

IX–IV²: **19.04** – 1 ♂, Kosowo, pow. gostyński (R. Hybsz); **20.04** – 1 ♂, Binkowo, pow. śremski (M. Ilków); **1.09** – 1 ♀/juv., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk).

Bielik *Haliaeetus albicilla* (cn. 10)

12.03 – 15 imm., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionaek); **15.04** – 2 ad. i 8 imm., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **19.04** – 13 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (E. Marciniak, G. Dąbrowski); **2.10** – 13 imm., **9.10** i **14.11** – 1 ad. i 10 imm., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **31.10** – 1 ad. i 24 imm., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek, R. Rudzionaek).

Kania ruda *Milvus milvus* (X–II, cn. 5)

X–II: 19.01 – 1 os., Kluczewo, pow. szamotulski (A. Stachnik); **1.02** – 1 os., Pęckowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **15.02** – 1 os., Niałek Wielki, pow. wolsztyński (T. Miłczyński); **23.02** – 1 os., Obrzycko, pow. szamotulski (K. Drab); **28.02** – 1 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **28.02** – 1 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (W. Michałak); **28.02** – 1 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **5.10** – 1 os., Kaczory, pow. piłski (W. Plata); **27.12** – 1 os., Orkowo, pow. śremski (J. Stawiński, K. Stawińska, M. Królikowski). **Stada: 16.06** – cn. 6 os., Wielki Łęg Obrzański (P. Izworski, E. Izworska); **8.08** – 6 os., **17.09** – 8 os., Kluczewo (K. Drab); **21.08** – 6 os., Uchorowo, pow. poznański (G. Dąbrowski); **31.08** – 6 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **1.09** – 7 os., Bukowiec, pow. chodzieski (A. Lange); **7.09** – 5 os., Pólko, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **11.09** – 5 os., Marszewiec, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **12.09** – 6 os., Dobrojewo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **13.09** – 6 os., Dakowy Mokre, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **18.09** – 10 os., Kluczewo (D. Kujawa); **24.09** – 10 os., Grzepy, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Kania czarna *Milvus migrans* (IX–III)

15.03 – 2 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **27.03** – 1 os., Leszno (S. Kuźniak); **1.09** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **8.09** – 1 os., Zawady, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Kurhannik *Buteo rufinus* (W)

12.09 – 1 os., Nowakowo, pow. obornicki (R. Kubacki, G. Dąbrowski).

Pójdźka *Athene noctua* (W)

17.01 – 1 os., Wysoka Wielka, pow. piłski (R. Pinkowski).

Włochatka *Aegolius funereus* (W)

4.05 – 1♂, Nadl. Kaczory, leśn. Jeziorki, pow. piłski (W. Plata); **4.05** – 1♂, Nadl. Kaczory, leśn. Podlasie, pow. piłski (W. Plata).

Uszatka błotna *Asio flammeus* (W)

29.03 – 1 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (S. Niziński); **9.04** – 1 os., Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **10.04** – 1 os., Kleczew, pow. koniński (P. Baraniecki); **20.12** – 3 os., Karzec, pow. gostyński (A. Stankowski); **30.12** – 1 os., Krobia, pow. gostyński (A. Stankowski).

Dudek *Upupa epops* (IX–III, cn. 5)

IX–III: 16.03 – 1 os., Olszyna, pow. obornicki (A. Lange); **9.09** – 1 os., Garbatka, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **10.09** – 1 os., Niezgodą, pow. słupecki (D. Cierplikowski); **13.09** – 1 os., Trzcianka, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **20.09** – 1 os., Jez. Kowalskie, pow. poznański (W. Kroker).

Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (W)

19.02 i **21.02** – 1♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (W. Michałak, J. Stępniewski); **22.02** – 1 os., **16.03** – 1♀, Czempień, pow. kościański (M. Janowski); **12.04** – 1 os. (głos), zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (W. Michałak); **20.04** – 1♂, Henrykowo, pow. leszczyński (P. Szymański); **25.04** – 1♂, **3.05** – 1 os. (głos), Zgliniec, pow. leszczyński (P. Szymański, W. Michałak); **3.05** – 1♂, Godurowo, pow. gostyński (A. Stankowski); **30.06** – 1 os., Kiszkowo, pow. gnieźnieński (J. Van Der Woude); **25.07** – 1 os., Jez. Zgierzynieckie, pow. nowotomyski (Ł. Pakuła); **9.08** – 1♂, Pamiątkowo, pow. szamotulski (E. Urbaniak); **31.12** – 1♂, Gołuchów, pow. pleszewski (W. Kroker).

Żoła *Merops apiaster* (W)

Łęgi: 23.07–29.08 – 2 stanowiska łęgowe (4 pary oraz 1 para i 1 ad.), pow. leszczyński (W. Okupniczak, J. Stępniewski); **18.07** – 1 ad. zaniepokojony, pow. ostrowski (R. Kaczmarek). **Pozostałe: 12.06** – 3 os., Węgierskie, pow. poznański (M. Tobółka); **22.06** – 1 os., Nienawiszcz, pow. obornicki (Z. Grabowski); **4.08** – cn. 4 os., Wioska, pow. oleśnicki (M. Radziszewski).

Kobczyk *Falco vespertinus* (W)

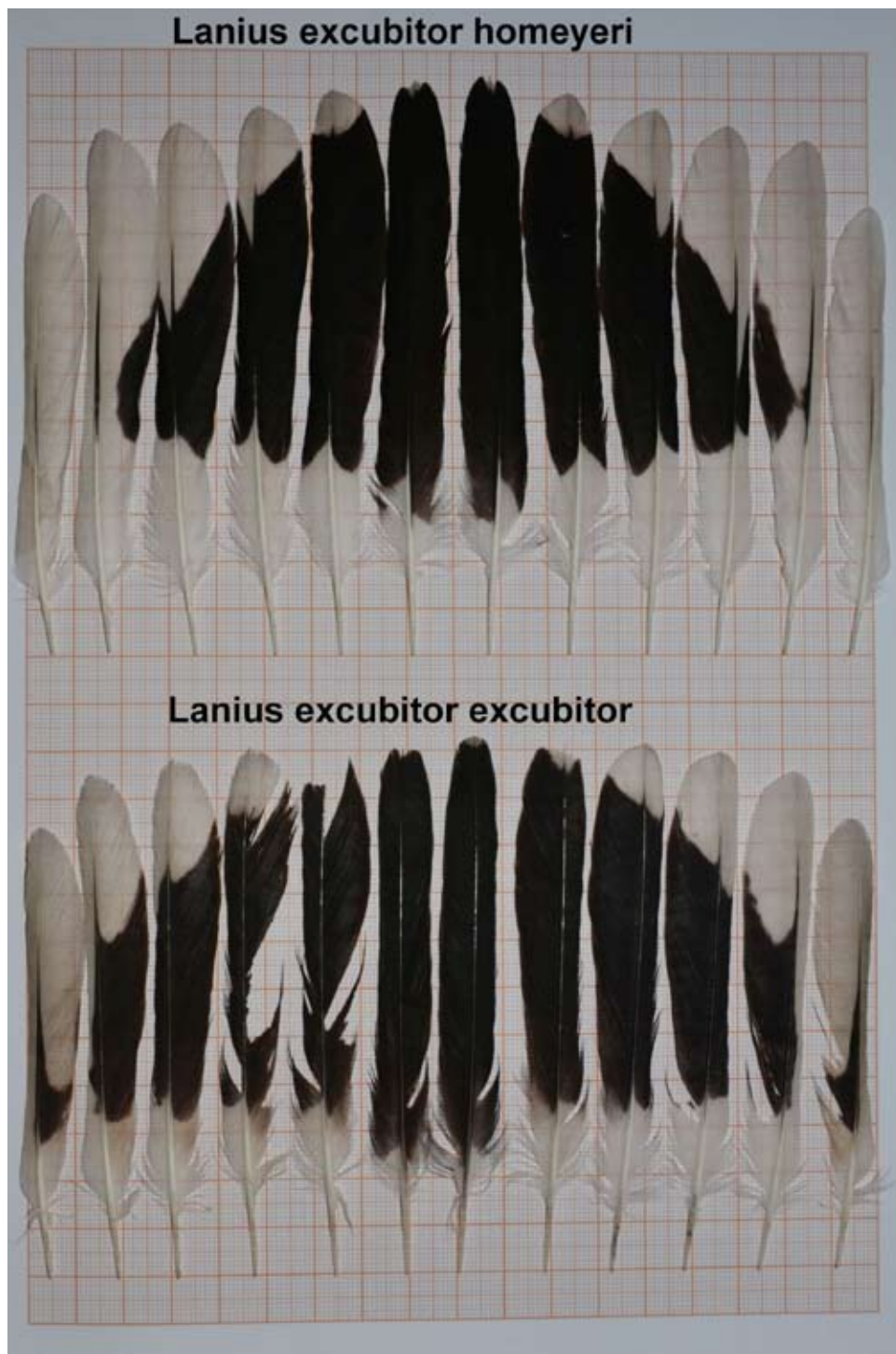
16.05 – 1♂, Wydartowo, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **16.08** – 1♂ imm., **19.08** – 1♂ i 1♀, Kluczewo, pow. szamotulski (A. Stachnik); **21.08** – 2♂♂, 3♀♀ i 2 juv., **24.08** – 5♂♂, 4♀♀ i 8 juv., **26.08** – 5♂♂, 8♀♀ i 13 juv., **29.08** – 14 os., Tłukawy, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **22.08** – 1 juv., Gorzyń, pow. międzychodzki (E. i G. Dąbrowski); **22.08** – 1♂, Kalinowa, pow. sieradzki (T. Pietrzak); **23.08** –

2♂♂ i 1♀, Górka, pow. obornicki (P. Szymański); **24.08** – 2♂♂, **26.08** – 7♂♂, 3 juv. i 9 os., **16.09** – 2♂♂, 2♀♀ i 13 juv., **17.09** – 3♂♂ i 8 juv., Bukowiec, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **25.08** – 1 juv., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **25.08** – 1♀ i 1 juv., Chwaliszewo, pow. nakielski (D. Ostrowski, S. Grochowska, M. Bykowska); **25.08** – 1 juv., Wielki Łęg Obrzański (R. Hybsz); **26.08** – 1♂ i 1 juv., Sepienko, pow. kościański (B. Nowak); **26.08** – 4♂♂ i 1 juv., Wyszyń, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **26.08** – 2♂♂, 1♀ i 1 os., Skrzetusz, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **26.08** – 2♂♂ i 1♀, **27.08** – 6 os., Bukowiec (A. Lange); **26.08** – 11 os., Tłukawy (A. Lange); **27.08** – 1♀ i 1 juv., Dobrojewo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **27.08** – 2♂♂, 1♀ i 1 juv., Rudnik, pow. szamotulski (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak); **28.08** – 1 juv., Witkowice, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **29.08** – 1♂ imm., Oporowo, pow. szamotulski (K. Drab); **29.08** – 1♂ imm. i 1♀, Kluczewo (K. Drab); **29.08** – 1 juv., Podstolice, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **29.08** – 1♀, Proсна, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **29.08** – 2♂♂, 1♀, 1 juv. i 5 os., Młynkowo, pow. pow. czarnkowsko-trzcianecki (G. Dąbrowski); **29.08** – 1 juv., Samolęż, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **29.08** – 12 os., **1.09** – 3♂♂, 4♀♀, 5 juv. i 7 os., **8.09** – 24 os., Markowice, pow. mogileński (R. Kurowski); **29.08** – 1♂, Gliszcz, pow. bydgoski (A. Dylík); **30.08** – 1♂, Wyciążkowo, pow. leszczyński (W. Michałak); **30.08** – 4 juv., Stara Łubianka, pow. pilski (L. Stankiewicz); **30.08** – 1♂, 1♀ i 1 juv., **10.09** – 1 juv., Chawłodno, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **30.08** – 1♀ i 1 juv., Runowo, pow. poznański (M. Giertych); **31.08** – 3 juv., **17.09** – 1 juv., Kuszewo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **1.09** – 1♀, Budziszewko, **3.09** – 1♂ i 3 juv., pow. obornicki (G. Dąbrowski); **1.09** – 1 juv., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **1.09** – 1♂ i 1 juv., **9.09** – 2 juv., Żelice, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **2.09** – 1 juv., Żakowo, pow. leszczyński (W. Michałak); **2.09** – 1 juv., **3.09** – 2 juv., Białęgi, pow. poznański (G. Dąbrowski); **2.09** – 1 juv., Witobel, pow. poznański (M. Wojtkowiak); **3.09** – 1♂, 1♀ i 1 juv., Ciążen, pow. słupecki (A. Michałczyk); **4.09** – 1 juv., Rudnicze, pow. wągrowiecki (A. Lange); **7.09** – 1 juv., Wargowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **8.09** – 1 juv. i 1 os., Antoniny, pow. chodzieski (D. Ostrowski, A. Krupa); **8.09** – 1 juv., Kaczory, pow. pilski (W. Plata); **10.09** – 1 juv., Modrze, pow. poznański (B. Nowak); **10.09** – 1 juv., Czeszewo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10.09** – 1 juv., Dąbkowice, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **12.09** – 1♂ imm., 1♀ imm. i 2 juv., Baborówko, pow. szamotulski (R. Kubacki, G. Dąbrowski); **12.09** – 1 os., Janikowo, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **13.09** – 1 juv., Separowo, pow. grodziski (M. Wójcik); **13.09** – 1 juv., Jez. Kowalskie, pow. poznański (W. Kroker); **13.09** – ok. 18 os., Markowice (M. Radziszewski); **14.09** – 1♂, Nowakowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **15.09** – 2 os., Pożarowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **15.09** – 1 juv., Kłodzisko, pow. szamotulski (D. Kujawa); **15.09** – 1♂, Kotunia, pow. słupecki (A. Michałczyk); **16.09** – 4 juv., Wiardunki, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **16.09** – 5 juv., Grylewo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **16.09** – 1 juv., Przegodźce, pow. ostrowski (A. Gruszczynski); **17.09** – 1 juv., Obrowo, pow. szamotulski (K. Drab); **19.09** – 1 juv., Bełcz Mały, pow. górowski (K. Polański, J. Czajkowska); **20.09** – 1 os., Gozdów, pow. kolski (M. Stodulski); **21.09** – 1♀, Strykowo, pow. poznański (B. Nowak).

Rok 2015 obfitował jeszcze w bardziej intensywny nalot w regionie niż rok 2014 (Żurawlew & Nowak 2017a).

Drzemlik *Falco columbarius* (W)

1.01 – 1 os., Gałowo, pow. szamotulski (B. Krąkowski); **18.01** – 1♀/imm., Nielęgowo, pow. kościański (W. Michałak); **1.02** – 1 os., Sokołowo Budzyńskie, pow. chodzieski (E. Marciniak, G. Dąbrowski); **5.02** – 1♀/imm., Jerkowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **21.02** – 1♂, Mrozowo, pow. nakielski (B. Rudzionek); **21.02** – 1 os., Drezdenko (M. Barcz); **23.02** – 1♀/imm., zb. Wonieść zalew, pow. kościański (W. Michałak); **4.03** – 1♂, Mościska, pow. pilski (W. Plata); **5.03** – 1♂, Rudna, pow. pilski (R. Pinkowski); **20.03** – 1♂, Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski); **7.04** – 1♂, Jarogniewice, pow. kościański (B. Nowak); **8.05** – 1 os., Ławica, pow. międzychodzki (D. Kujawa), **18.09** – 1♀/juv., Dobrojewo, pow. szamotulski (R. Kubacki, D. Kujawa) **25.09** – 1♀/juv., **5.10** – 1♀/juv., **20.10** – 1♂ i 2♀♀/juv., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **3.10** – 1♀/juv., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Izworski, Z. Marciniak); **4 i 5.10** – 1♀/juv., Pudliszki (A. Stankowski); **5.10** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński); **11.10** – 1♀/juv., **3.12** – 1♀/juv., **20.12** – 1♀/juv., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **17.10** – 1♀/juv., Morakowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **22.10** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **24.10** – 1 os., Żychlewo, pow. gostyński (A. Stankowski); **26.10** – 1 os., Nowe Polichno, pow. gorzowski (M. Koitka); **13.11** – 1♀/juv., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **27.11** –

Fot. 1. Porównanie sterówek srokozsa stepowego *Lanius excubitor homeyeri* (luty 2015, Jarogniewice, pow. kościański) z podgatunkiem nominatywnym *L. e. excubitor* (© Błażej Nowak) – Comparison of the tail feathers between the great grey shrike (February 2015, Jarogniewice, Kościan County) and the nominative subspecies *L. e. excubitor*

1♂, Ciążeń, pow. słupecki (A. Michalczyk); **28.11** – 1♂, Grabianowo, pow. śremski (M. Janowski); **5.12** – 1♀/juv., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **30.12** – 1 os., Sokołowo Budzyńskie (G. Dąbrowski); **31.12** – 1♂, Rogoźno, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Sokół wędrowny *Falco peregrinus* (W)

15 i **26.01** – 1 os., Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski); **21.01** – 1 ad., Międzychód (D. Kuja-wa); **28.01** – 1 ad., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **30.01** – 1 ad., Wonieść, pow. ko-ściański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **11.02** – 1 ad., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **18.02** – 1 os., Czachorowo, pow. gostyński (R. Hybsz); **1.03** – 1 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (Sz. Kaczmarek, G. Dąbrowski); **8.03** – 1 ad., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianec-ki (K. Drab); **18** i **20.03** – 1 ad., **25.03** – 2 ad., Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski); **22.03** – 1 ad., Inowrocław (M. Radziszewski); **16.04** – 1 ad., Karzec, pow. gostyński (A. Stankowski); **17.04** – 1 os., Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **19.04** – 1 ad., Lutnia, pow. koniński (S. Mielczarek); **26.04** – 2 ad., Inowrocław (R. Sandecki); **26.04** – 1 imm., Januszewo, pow. średzki (Z. Grabowski); **27.04** – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (K. Komicz); **29.04** – 1 imm., Kromolice, pow. poznański (Z. Grabowski, N. Baczymalska); **3.05** – 1♀, Samita, pow. szamotulski (Z. Kasprzak, A. Batycki); **24.05** – 1 ad., Chaławy, pow. śremski (M. Zięta); **12.07** – 1 ad., Nowy Budzistaw, pow. kolski (G. Neubauer); **19.08** – 1 juv., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **13.09** – 1 os., Poznań (P. Szy-mański); **2.10** – 1 juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **3.10** – 1 ad., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **28.10** – 1 juv., Swarzędz, pow. poznański (W. Kroker); **1.11** – 1 ad., Leszno (P. Szymański); **8.11** – 1 juv. i 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (N. Mazur, A. Gruszczyń-ski); **14.11** – 2 ad., Inowrocław (R. Sandecki); **14.11** – 1 juv., zb. Wonieść: zalew (B. Nowak); **6.12** – 1 imm., Pucółowo, pow. śremski (M. Janowski); **6.12** – 1 juv., Zelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **25.12** – 1 ad., Lipia Góra, pow. chodzieski (D. Ostrowski i inni); **29.12** – 1 ad., Inowrocław (R. Kurowski).

Srokosz stepowy *Lanius excubitor homeyeri* (W)

11.02 – szczytka 1 os., Jarogniewice, pow. kościański (B. Nowak).

Czwarte stwierdzenie tego podgatunku w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017a).

Sójka *Garrulus glandarius* (cn. 50)

8.10 – 50 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Gawron *Corvus frugilegus* (cn. 3000)

8.12 – ok. 8000 os., Jez. Maltańskie, pow. Poznań (B. Nowak).

Kruk *Corvus corax* (cn. 100)

4.01 – 183 os., Grodzisk Wielkopolski (G. Dąbrowski); **28.03** – ok. 100 os., **3.04** – ok. 100 os., **23.04** – ok. 150 os., **17.07** – ok. 100 os., **25.09** – ok. 200 os., **9.10** – ok. 150 os., **16.10** – ok. 200 os., **14.11** – ok. 200 os., **28.11** – ok. 150 os., **5.12** – ok. 200 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Ru-dzionaek); **31.10** – ok. 350 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek, R. Rudzionaek).

Czarnowron *Corvus corone* (W)

10.04 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **12.04** – 1 os., zb. Wonieść: staw nr 1, pow. leszczyński (P. Szymański); **15.04** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **8.11** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **8.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Wrona siwa *Corvus cornix* (cn. 100)

5.03 – ok. 100 os., **12.03** – ok. 120 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **18.07** – 107 os., **23.07** – 115 os., **5.08** – 151 os., **10.08** – 128 os., **17.08** – 131 os., **20.08** – 161 os., **24.08** – 165 os., **1.09** – 145 os., ujście Kanału Mosińskiego, Mosina, pow. poznański (D. Niedbała, N. Kantec-ka); **20.07** – ok. 110 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **7.08** – 122 os., Gołuchów, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **7.08** – 181 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **20.08** – 106 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **30.09** – 576 os., Jez. Maltańskie (A. Loręcki); **7.10** – 257 os., Jez. Mal-tańskie (S. Karpicki); **28.11** – ok. 100 os., **5.12** – ok. 120 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **8.12** – ok. 120 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak).

Pokrzywnica *Prunella modularis* (XII–II, cn. 20)

XII–II: **6.01** – 1 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (K. Komicz, R. Łukasik); **2.02** – 1 os., Borowy Młyn, pow. międzychodzki (A. Kasprzak); **22** i **25.02** – 1 os., Powodowo, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **22.02** – 1♂, Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **10.12** – 2 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Mazurek *Passer montanus* (cn. 200)

19.01 – ok. 400 os., Karłowice, pow. poznański (S. Niziński); **31.01** – ok. 200 os., Mościska, pow. pilski (R. Pinkowski); **10.02** – ok. 200 os., Niepruszewo, pow. poznański (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak); **18.10** – ok. 250 os., Czachorowo, pow. gostyński (G. Dylak); **23.11** – 230 os., Brzeźno, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **28.11** – ok. 200 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **29.12** – ok. 400 os., Białężyce, pow. poznański (G. Dąbrowski).

Świergotek rdzawogardły *Anthus cervinus* (W)

9.05 – 3 os., Żukowo, pow. obornicki (Z. Kajzer i inni); **25.09** – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **3.10** – 1 os., zb. Rydzyna, pow. rawicki (S. Kuźniak i inni); **4.10** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański).

Świergotek łąkowy *Anthus pratensis* (XII–II, cn. 50)

XII–II: 6.01 – 1 os., most Lecha, Poznań (S. Niziński); **28.01** – 1 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **13.02** – ok. 20 os., Januszewo, pow. średzki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **10.12** – 1 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **20.12** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoł); **26.12** – 6 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (P. Szymański); **30.12** – 1 os., Dobrojewo, pow. szamotulski (A. Stachnik). **Stada: 25.09** – ok. 60 os., **5.10** – 75 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **25.09** – ok. 80 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **30.09** – ok. 70 os., **6.10** – ok. 70 os., Gębice, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Odrzykoski); **3.10** – ok. 70 os., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **21.10** – 55 os., Brzeźno, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Siwerniak *Anthus spinoletta* (W)

14.02 – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **31.10** – 2 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudziona, R. Rudziona); **28.11** – 2 os., **5.12** – 2 os., stawy Smogulec (B. Rudziona); **8.12** – 1 os., **22.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Świergotek polny *Anthus campestris* (IX–IV, cn. 5)

24.04 – 1 ♂, Pleszew (P. Żurawlew).

Pliszka żółta *Motacilla flava* (X–III, cn. 50)

X–III: 12.11 – cn. 1 os., Karłowice, pow. poznański (S. Niziński). **Stada: 8.08** – ok. 50 os., **29.08** – ok. 50 os., Kluczewo, pow. szamotulski (K. Drab); **9.09** – ok. 70–80 os., Gębice, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Odrzykoski).

Pliszka tundrowa *Motacilla flava thunbergi* (W)

2.05 – 1 ♂, Karolewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **6.05** – 1 ♂, Brodna, pow. pilski (W. Plata); **9.05** – 1 ♂, Sokolna, pow. złotowski (W. Plata); **28.06** – 1 ♂, Zawadka, pow. kolski (M. Stodulski).

Pliszka góraska *Motacilla cinerea* (L, IX–III)

Łęgi/okres lęgowy: 9.04 – 1 os., **13.06** – 1 ♂, Białośliwie, pow. pilski (M. Lewandowski); **25.04** – 1 para, Skórka, pow. złotowski (M. Radziszewski); **5.05** – 1 ♂, Chocz, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **10.05** – 1 os., Wypalanki, pow. obornicki (K. Deonizak); **16.05** – 1 ♂, rez. Czeszewski Las, pow. wrzesiński (Z. Kosiński); **8.07** – 1 ♂ i 1 os., Kalisz–Piwonice (T. Pietrzak). **IX–III: 19.03** – 1 os., **26.03** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **20.10** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **10.12** – 1 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola* (W)

Łęgi: 9.05–24.06 – 2 pary karmiące i 1 ♂, Lipia Góra, pow. chodzieski (M. Lewandowski, W. Plata). **Pozostałe: 21.06** – 1 ♂, stawy Występ, pow. nakielski (R. Szymański); **1.07** – 1 ♂ imm., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona).

W roku 2015 zanotowano drugi przypadek gniazdowania tego gatunku w Wielkopolsce (Plata & Lewandowski 2015).

Pliszka siwa *Motacilla alba* (XII i I, cn. 50)

XII i I: 24.01 – 1 os., Czerwonak, pow. poznański (S. Odrzykoski); **5.12** – 2 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **31.12** – 1 os., Swadzim, pow. poznański (A. Pleskaczyński). **Stada: 1.07** – ok. 50 os., **11.09** – ok. 50 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **5.09** – ok. 50 os., zb. pokopalniana „Pątnów”, Konin (S. Mielczarek); **5.09** – ok. 60 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Jer *Fringilla montifringilla* (V–VIII, cn. 50)

15.01 – ok. 100 os., **31.01** – 150 os., Kaczochoy, pow. złotowski (R. Pinkowski); **11.03** – ok. 50 os.,

Piaskowo, pow. szamotulski (M. Wojtkowiak); **26.03** – ok. 150 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **11.10** – ok. 120 os., Jez. Kowalskie, pow. poznański (W. Kroker); **17.10** – ok. 170 os., Karolewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Szczygieł *Carduelis carduelis* (cn. 100)

18.09 – ok. 140 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka).

Makolągwa *Linaria cannabina* (cn. 100)

31.01 – ok. 120 os., Kunowo, pow. pilski (R. Pinkowski); **8.02** – ok. 280 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata); **5.09** – ok. 100 os., Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **10.09** – ok. 350 os., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **19.09** – ok. 250 os., Goranin, pow. koniński (S. Mielczarek); **23.10** – ok. 340 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **19.11** – ok. 200 os., Karłowice, pow. poznański (S. Niziński); **20.12** – ok. 110 os., Nienawiszcz, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **22.12** – ok. 350 os., Wonieść, pow. kościański (B. Nowak); **31.12** – ok. 100 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański).

Rzepołuż *Linaria flavirostris* (W)

6.01 – ok. 70 os., Mściszewo, pow. poznański (Z. Kosiński); **6.01** – 53 os., Raczyn, pow. chodzieski (W. Plata); **11.01** – ok. 175 os., Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **20.01** – 36 os., zb. Rydzyna, pow. rawicki (J. Ratajczak); **22.01** – 5 os., Patrzyków, pow. koniński (S. Mielczarek); **28.01** – ok. 30 os., Folwark, pow. rawicki (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); **30.01** – 12 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **1.02** – 345 os., Stawoszewek, pow. koniński (S. Mielczarek); **5.02** – 28 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **28.02** – 1 os., Obra, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **8.03** – 48 os., Trzęsniew, pow. kolski (S. Mielczarek); **18.03** – 2 os., Żrekie, pow. koniński (S. Mielczarek); **31.10** – ok. 30 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudziona, R. Rudziona); **6.11** – 6 os., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **12.11** – 5 os., Karłowice, pow. poznański (S. Niziński); **21.11** – ok. 60 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **21.11** – 72 os., Konin-Lęzyn (S. Mielczarek); **5.12** – 45 os., Trzcieliny, pow. ostrowski (A. Gruszczyński); **6.12** – ok. 30 os., Grabianowo, pow. śremski (M. Janowski); **10.12** – ok. 20 os., Grabianowo (S. Odrzykoski); **11.12** – ok. 80 os., Mariano-wo, pow. śremski (B. Nowak); **19.12** – ok. 30 os., Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **20.12** – 1 os., Raczyn (W. Plata); **22.12** – 3 os., Wonieść, pow. kościański (B. Nowak); **27.12** – 55 os., Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **28.12** – 8 os., Kromolice, pow. poznański (S. Niziński).

Czczotka *Acanthis flammea* (V-IX, cn. 50)

V-IX: **27.09** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab). **Stada: 10.12** – 60 os., Góra (K. Drab).

Krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra* (L, cn. 30)

16.06 – 40 os., Czarnków (K. Drab).

Kulczyk *Serinus serinus* (X-III¹, cn. 10)

31.01 – 1 os., Kaczochoy, pow. złotowski (R. Pinkowski); **8.10** – 1 os., Wilkowice, pow. leszczyński (W. Okupniczak); **11.10** – 4 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **12.10** – 1 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **16.10** – 1 ♂, Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **17.10** – 9 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **20.10** – 7 os., Rosko pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Grubodziób *Coccothraustes coccothraustes* (cn. 100)

22.03 – ok. 120 os., **25.03** – ok. 100 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Śnieguła *Plectrophenax nivalis* (W)

17.01 – 1 os., Trzebiczy, pow. strzelecko-drezdenecki (M. Barcz); **12.02** – 1 os., Padniewko, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **27.11** – 1 os., Żelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **6.12** – 1 os., Mogilno (S. Kaczorowski); **30.12** – 1 os., Kromolice, pow. poznański (S. Karpicki).

Potrzeszcz *Emberiza calandra* (cn. 100)

5.01 – ok. 130 os., **24.01** – ok. 110 os., **31.01** – ok. 250 os., **20.02** – ok. 150 os., Mościska, pow. pilski (R. Pinkowski); **19.01** – ok. 200 os., Kluczewo, pow. szamotulski (A. Stachnik); **24.01** – ok. 150 os., Dębinek, pow. bydgoski (A. Dylak); **31.01** – ok. 300 os., Kaliszanki, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **1.02** – ok. 300 os., Kluczewo (D. Kujawa); **5.02** – ok. 180 os., Lechowo, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **5.02** – ok. 100 os., Jerkowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **27.02** – ok. 115 os., Górka, pow. śremski (M. Janowski); **18.08** – 120 os., Ordzin, pow. szamotulski (K. Drab); **22.08** – ok. 250 os., kanał Ulgi, Konin (W. Kroker); **20.10** – 130 os., Rosko pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **21.10** – ok. 300 os., Białężyn, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **6.12** – ok. 110 os., Dymaczewo Stare, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **10.12** – ok. 250 os., Zalesie, pow.

źniński (S. Kaczorowski); **15.12** – 268 os., Szetlewo, pow. słupecki (A. Michalczyk); **22.12** – ok. 170 os., Wonieść, pow. kościański (B. Nowak); **24.12** – 120 os., Kluczewo (K. Drab).

Trznadel *Emberiza citrinella* (cn. 100)

19.01 – ok. 120 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **31.01** – ok. 300 os., **16.02** – ok. 100 os., Mościska, pow. pilski (R. Pinkowski); **31.01** – ok. 130 os., Kaliszanki, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **4.02** – 136 os., Rogoźno, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **5.02** – ok. 130 os., Zelgniewo, pow. pilski (R. Pinkowski); **21.10** – ok. 200 os., **28.11** – ok. 120 os., Karłowice, pow. poznański (W. Kroker); **2.12** – ok. 130 os., Starczanowo, pow. wrzesiński (S. Odrzykoski).

Potrzos *Emberiza schoeniclus* (cn. 30)

24.10 – ok. 50 os., Przyborki, pow. wrzesiński (J. Fernando Ruiz); **28.12** – ok. 50 os., Stramnica, pow. poznański (S. Łubieński).

Lerka *Lullula arborea* (XII–II, cn. 20)

XII–II: 14.02 – 1 os., Arentowo, pow. pilski (J. Glapan), **15.02** – 2 os., Sierniki, pow. kościański (B. Nowak). **Stada: 6.10** – 22 os., Gębice, pow. czarnkowsko-trzcianecki (I. Odrzykoski).

Skowronek *Alauda arvensis* (XII i I, cn. 300)

XII i I: 13.01 – 1 os., Leszno–Gronowo (P. Szymański); **19.01** – 1 os., Donatowo, pow. kościański (T. Kniola); **22.01** – 1 os., Cytrynowo, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **6.12** – 1 os., Marianowo, pow. śremski (M. Janowski); **6.12** – 3 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata); **11.12** – 6 os., Marianowo (B. Nowak); **22.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **22.12** – 3 os., Wonieść, pow. kościański (B. Nowak); **31.12** – 2 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **31.12** – 2 os., Górka, pow. obornicki (P. Szymański).

Dzierlatka *Galerida cristata* (cn. 10)

8.02 – 10 os., Swadzim, pow. poznański (W. Czarnowski); **20.02** – 10 os., Mogilno (S. Kaczorowski); **21.11** – 12 os., Głuchowo, pow. kościański (M. Wojtkowiak); **30.12** – 10 os., Święcichowa, pow. leszczyński (M. Przymencki).

Brzęczka *Locustella luscinioides* (VIII³–IV¹)

9.04 – 1 ♂ Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Zaroślówka *Acrocephalus dumetorum* (W)

13–27.06 – 1 ♂, Lipia Góra, pow. chodzieski (S. Niziński, S. Karpicki); **15.06** – 1 ♂, Atanazyń, pow. chodzieski (P. Szymański); **21.06** – 2 ♂♂, Raczyn, pow. chodzieski (D. Ostrowski); **27.06** – 1 ♂, Białosłiwie, pow. pilski (D. Ostrowski).

Odpowiednio trzecie, czwarte, piąte i szóste stwierdzenie w Wielkopolsce (Szymański et al. 2015).

Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus* (X–IV¹)

4.10 – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański).

Trzcinia *Acrocephalus arundinaceus* (X–IV¹)

1.10 – 4 os. (odłowione), Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Oknówka *Delichon urbicum* (X²–IV², cn. 1000)

X²–IV²: 16.04 – 2 os., Wilkowice, gm. Lipno, pow. (W. Okupniczak); **18.04** – 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **19.04** – 2 os., Dębogóra, pow. poznański (W. Kroker).

Dymówka *Hirundo rustica* (XI–III, cn. 1000)

XI–III: 18.03 – 1 os., jez. Zapowiednik, pow. leszczyński (A. Łakomy); **29.03** – 3 os., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); **29.03** – 2 os., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **29.03** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **8.11** – 1 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek). **Stada: 28.04** – ok. 3000 os., Jez. Wiecanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **28.04** – ok. 1000 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (P. Szymański); **5.09** – ok. 1200 os., stawy Grzybno (B. Nowak).

Brzegówka *Riparia riparia* (X–IV¹, cn. 500)

X–IV¹: 16.10 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus* (W)

14.09 – 1 os., Dopiewo, pow. poznański (B. Nowak).

Piąte stwierdzenie tej świstunki w regionie (Żurawlew & Nowak 2017a).

Wójcik *Phylloscopus trochiloides* (W)

7.06–1.07 – 2 ♂♂, Poznań–Cytadela (P. Szymański i inni).

To 15. stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017a).

Kapturka *Sylvia atricapilla* (X–III²)

4.10 – 1♂ i 3♀/juv., **5.10** – 1♀/juv., **10.10** – 1♂, Poznań–Naramowice (P. Szymański); **8.10** – 1♂, Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **17.10** – 1♂, stawy Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **20.10** – 1♀/juv., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **21.10** – 1♂, Jerzykowo, pow. poznański (W. Kroker).

Gajówka *Sylvia borin* (IX–IV)

27.04 – 1♂, Tur, pow. nakielski (A. Dylik); **27.04** – 1♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **29.04** – 1♂, Jez. Łoniewskie (P. Szymański); **29.04** – 2♂♂, Pszczółczyn, pow. żniński (A. Dylik).

Zniczek *Regulus ignicapilla* (IX–III)

16.03 – 1♂, Kąkolewo, pow. leszczyński (P. Szymański).

Jemiołuszka *Bomycilla garrulus* (V–X², cn. 200)

28.12 – 211 os., Gościejewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Podróżniczek *Luscinia svecica* (IX–III)

29.03 – 1♂, stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek).

Kopciuszek *Phoenicurus ochruros* (XII–II)

3–23.01 – 1♀, Poznań–Morasko (A. Winiecki i inni); **30.01** – 1♂, Poznań–Morasko (Z. Kosiński); **10.02** – 1 os., Niepruszewo, pow. poznański (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak); **22.02** – 1♀, Wysoka, pow. pilski (R. Pinkowski).

Kłaskawka *Saxicola rubicola* (X²–III²)

19.03 – 1♀, Sławsk, pow. koniński (S. Mielczarek); **11.10** – 4 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański); **27.10** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab).

Białorzotka *Oenanthe oenanthe* (X–III)

25.03 – 1♀, Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski); **4.10** – 1 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, Z. Marciniak).

Paszkot *Turdus viscivorus* (cn. 10)

6.10 – 35 os., Gębice, pow. czarnkowsko–trzcianecki (S. Odrzykoski); **24.12** – ok. 20 os., Dierżążno Wielkie, pow. czarnkowsko–trzcianecki (S. Łubieński).

Śpiewak *Turdus philomelos* (XI–II, cn. 30)

XI–II: 13.02 – 1♂, Żrekie, pow. koniński (S. Mielczarek); **7.12** – 2 os., Czempień, pow. kościański (M. Janowski). **Stada: 28.03** – 43 os., Czempień (M. Janowski, T. Janowski); **4.10** – ok. 150 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański).

Drożdżik *Turdus iliacus* (L, V–VIII, XII–II, cn. 100)

XII–II: 11.01 – 1 os., Zgliniec, pow. leszczyński (P. Szymański); **22.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab). **Stada: 26.03** – ok. 100 os., Mościska, pow. pilski (R. Pinkowski).

Miczkoł *Turdus pilaris* (cn. 500)

14.01 – ok. 1000 os., Nielęgowo, pow. kościański (S. Niziński); **18.11** – ok. 650 os., jez. Góra, pow. poznański (M. Białek); **5.12** – ok. 650 os., Karolewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski).

Gatunki o niepewnym pochodzeniu**Gęś tybetańska *Anser indicus* (W)**

17.03 – 1 os., stawy Raszewy, pow. jarociński (T. Ekiert, M. Nicke).

Kapturzik *Lophodytes cucullatus* (W)

7.09–31.10 – 1♀, zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia i inni).

Raróg górski *Falco biarmicus* (W)

29.08 – 1 juv., Chawłodno, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Gatunki pochodzące z niewoli**Łabędź czarny *Cygnus atratus* (W)**

29.08, 5.09 i 15.11 – 1 ad., Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Pelikan kędzierzawy *Pelecanus crispus* (W)

14.08–14.11 – 1 ad., ten sam osobnik, będący uciekinierem z niemieckiego zoo w Münster, przebywał kolejno na stawach w Ślesinie (pow. wągrowiecki), Występie (pow. wągrowiecki), Antoniny (pow. chodzieski), na Jez. Mogileńskim (pow. mogileński), Franulce i Miłośławiu (pow. wrzesiński) (K. Sitarek i inni).

Aleksandretta chińska *Psittacula derbiana* (W)

24.12 – 1 os., Nowe Skalmierzyce, pow. kaliski (S. Jeziorski, M. Jeziorska).

Nierozłączka czarnogłowa *Agapornis personatus* (W)

21.06 – 1 os. martwy, Naclaw, pow. kościański (B. Nowak).

Literatura

- Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. 2000. Ptaki Wielkopolski – monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Komisja Faunistyczna 1998. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997. Not. Orn. 39: 151–174.
- Komisja Faunistyczna 2000b. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1999. Not. Orn. 41: 293–316.
- Komisja Faunistyczna 2002. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2001. Not. Orn. 43: 177–195.
- Komisja Faunistyczna 2003. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2002. Not. Orn. 44: 195–219.
- Komisja Faunistyczna 2005. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2004. Not. Orn. 46: 157–178.
- Komisja Faunistyczna 2008. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2007. Not. Orn. 49: 81–115.
- Komisja Faunistyczna 2016. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2015. Ornis Pol. 57: 117–147.
- Komisja Faunistyczna 2017. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2016. Ornis Pol. 58: 83–116.
- Plata W., Lewandowski M. 2015. Drugie stanowisko lęgowe pliszki cytrynowej *Motacilla citreola* w Wielkopolsce. Ptaki Wielkop. 4: 73–75.
- Szymański P., Ostrowski D., Niziński S., Karpicki–Ignatowski S. 2015. Nowe stwierdzenia zarosłówki *Acrocephalus dumetorum* w Wielkopolsce w roku 2015. Ptaki Wielkop. 4: 70–72.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro-Natura”, Wrocław 2003.
- Żurawlew P., Nowak B. 2017a. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 6. Podsumowanie roku 2014. Ptaki Wielkop. 5: 95–121.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2013a. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 2. Podsumowanie roku 2010. Ptaki Wielkop. 2: 127–148.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2014. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 4. Podsumowanie roku 2012. Ptaki Wielkop. 3: 151–178.
- Żurawlew P. 2015. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 5. Podsumowanie roku 2013. Ptaki Wielkop. 4: 84–118.

Przemysław Żurawlew

Żbiki 45, 63–304 Czermin
grusleon@gmail.com

Błażej Nowak

ul. Wiśniowa, 64–020 Czempień
blazej.nowak11@gmail.com